

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 10 ЖОВТНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 41 VOL. CXV FRIDAY, OCTOBER 10, 2008 No. 41

НА ТЕМИ ДНЯ

Україна – перед новими парляментськими виборами?

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Клубок протистоянь на партійно-політичній і державно-урядовій українській верхівці, що довго і якось безтямно, з емоційною загонистістю, намотувався протягом останніх місяців, тепер розмотується так швидко, що ледве чи ми встигли б за подіями, якби „Свобода" виходила навіть двічі на день, а не раз на тиждень.

8 жовтня, зранку, Президент В. Ющенко провів консультації з керівниками усіх парляментських фракцій щодо доцільности чи недоцільности прийняття рішення про розпуск Верхової Ради 6-го скликання і призначення нових позачергових виборів.

Хоч відбулося досить відверте обговорення обставин політичної кризи, ця зустріч не принесла конкретних результатів. В. Ющенко дав фракціям ще якийсь час, закликавши їх до відновлення повноцінної діяльности парляменту, який виявився паралізованим від 2 вересня – від моменту, коли Бльок Юлії Тимошенко, будучи частиною парляментської коаліції, голосував разом з „реґіоналами" і комуністами за закони, спрямовані на просто таки надмірне обмеження повноважень Президента. Й коли цей крок „бютівці" тлумачать як ситуативне, а не принципове рішення, то для Президента справа виглядає саме принциповою, підставовою. І це він знову підкреслив під час цих консультацій, маючи при цьому на увазі непослідовність прем'єр-міністра Ю. Тимошенко: „Є конкретні люди, які відповідають за те, що трапилося в українському пярляменті. Це зрада демократії, це зрада ідеалів. Але ви думали, що ви зробите дві коаліції – одну, для людей, залишите з „Нашою Україною", а другу будете робити, щоб приймати рішення по вашій перспективі найближчих п'ять-10 років. Так не буває. Треба сидіти на одному кріслі і дбати про одні цінності".

(Закінчення на стор. 2)

Президент В. Ющенко під час консультації з керівниками парляментських фракцій. Фото: УНІАН

Верховну Раду розпущено

У телезверненні до народу, увечорі 8 жовтня, Президент України Віктор Ющенко оголосив, що припиняє повноваження Верховної Ради шостого скликання і оголошує дострокові парляментські вибори. У заяві Президента дата виборів не вказана. Запис президентського звернення провідні українські телеканали передали о 9-ій год. вечора, коли тижневик „Свобода" передавався до друку.

Міжнародна науково-практична конференція про ролю діяспори

Олена Устюжанцева

СТЕМФОРД, Конектикат. – Міжнародна науково-практична конференція „Українська діяспора – джерело утвердження позитивного образу України у світі", яка відбулася 20-21 вересня, розпочалася з вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду українського народу 1932-1933 років.

Композицію „Незгасима свічка" представили учні місцевої Школи українознавства під керівництвом директора школи Олени Цетнар.

У конференції, крім канадської та американської сторони, як плянувалось, взяли участь також представники молодої діяспори Італії.

Відкрила пленарне засідання голова організаційного комітету Мирослава Роздольська, яка привітала учасників конференції і зачитала вітальні листи від Посла України у США Олега Шамшура та від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львівська Політехніка" за підписом його директора Ірини Ключковської.

Тематика конференції була розділена на кілька бльоків. Перший з них становила аналіза демоґрафічнихта соціоекономічних досліджень розселення нової еміґрації, потенційних можливостей впливу цієї еміґрації на обличчя діяспори. В цьому ракурсі була надзвичайно цікава доповідь д-ра Олега Воловини з Норт-Каролайни, який наголосив: „Четверта хвиля", яка являє собою логічний наслідок проголошення Незалежности України у 1991 році, є найважливішим явищем в новітній історії української діяспори у США, що справляє глибокий вплив на всі аспекти її життя".

Порівняльні характеристики географічного розподілу нової хвилі міґрантів за штатами та містами, економічна та лінґвістична асиміляція нових іміґрантів, порівняння українців „четвертої хвилі" з іншими українцями у США, інші аспекти досліджень дали підставу доповідачеві підсумувати, що маштаби „четвертої хвилі" іміґрації з України матимуть величезний вплив на подальший розвиток української діяспори.

„В контексті теми конференції нам важливо знати не тільки кількісно-демоґрафічний стан нової хвилі, місця масових поселень, але і її якісні характеристики та соціяльно-психологічні настрої", – продовжив тематику, базовану на соціологічних дослідженнях, що розкривають мотивацію міґраційних процесів, кандидат економічних наук Василь

(Продовження на стор. 17)

Композицію „Незгасима свічка" представили учні місцевої Школи українознавства.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко у Лондоні – про НАТО, економіку і футбол

ЛОНДОН. — Промовляючи під час робочої візити 7 жовтня до Лондону, Президент Віктор Ющенко сказав, що дає парляментським фракціям кілька днів на створення коаліції. В. Ющенко повідомив, що має намір зустрітися з фракцією „Наша Україна-Народна самооборона" (НУ-НС), а в наступні кілька днів – з головами інших фракцій, і все це спрямовано на те, „аби діялог стався". В. Ющенко, який у Лондоні зустрівся з прем'єром Гордоном Бравном, закликав Британію підтримати Україну в її намаганні отримати Плян дій з набуття членства в НАТО. В. Ющенко зазначив, що під час зустрічі з прем'єром Ґ. Бравном було досягнуто домовлености про те, що найближчим часом Україну відвідає спеціяльна робоча група британських фахівців, які почнуть працю з запровадження безвізового режиму між Україною та Великою Британією. На вебсайті Давнінґ Стріт написано, що два провідники обговорили також питання ґльобальної економіки, ситуації в Грузії, іміґрації та просування України до НАТО. *Бі-Бі-Сі)*

Помер український поет Ігор Римарук

КИЇВ. — Відомий український поет, лавреат Національної премії ім. Тараса Шевченка Ігор Римарук помер 3 жовтня, на 51-му році життя. Причина смерти письменника покищо не відома. І. Римарук народився 4 липня 1958 року в селі М'якоти, Ізяславського району, Хмельницької области. Закінчив факультет журналістики Київського университету ім. Тараса Шевченка. В минулому – довголітній головний редактор журналу „Сучасність", завідувач редакцією сучасної української літератури видавництва „Дніпро", віце-президент Асоціяції українських письменників. І. Римарук – автор книг „Висока вода", „Упродовж снігопаду", „Нічні голоси", „Goldener Regen" („Золотий дощ", видавництво „Brodina", німецькою та українською мовами), „Діва Обида", „Бермудський трикутник", „Сльоза Богородиці". Укладач антології нової української поезії „Вісімдесятники" (1990, Едмонтон). Його вірші перекладалися багатьма мовами світу, друкувалися в чужомовних антологіях української поезії. *(„Кореспондент")*

Ю. Тимошенко у Москві на переговорах про газ

МОСКВА. — Юлія Тимошенко 2 жовтня зустрічалася з прем'єр-міністром Росії Володимиром Путіним, де обговорювала постачання газу з Росії до України та інші двосторонні питання. Напередодні вона заявила, що намагатиметься забезпечити для України прозору і обґрунтовану ціну на газ, і щоб зростання цін імпортних енерґоносіїв до ринкового рівня відбувалося поступово. Російський „Ґазпром" раніше повідомив, що ціни на газ для Европи вперше сягнули рівня у 500 дол. за тисячу кубометрів. Така заява керівника „Ґазпрому" Олексія Мілера має стати попередженням для українського прем'єра про те, що її завдання – захистити українську промисловість від стрімкого зростання цін на пальне – буде не з легких. Ю. Тимошенко заперечила можливість передання української газотранспортної системи в управління будь-якому міжнародному консорціюму. „Нам дуже шкода, що Україна вважала за можливе постачати Грузії озброєння в зону конфлікту", – сказав В. Путін під час зустрічі. *(Бі-Бі-Сі, УНІАН)*

Відкрили пам'ятник жертвам Голодомору 1932-1933 років

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. — У Солоному на Дніпропетровщині 4 жовтня відкрили пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932-1933 років. Він представляє собою Хрест з чорного ґраніту, на якому є напис „У пам'ять про жертви голодомору на Солонянщині 1932-1933 років", праворуч напису зображено долоні з зерном. Під час урочистостей, в яких узяли участь представники громадськости, священики освятили пам'ятний знак і відслужили Молебень. У Дніпропетровській області вже встановлено 122 пам'ятники жертвам Голодомору, а до річниці вшанування їх пам'яті 22 листопада заплянувано відкрити ще 54 пам'ятники. Дніпропетровська область – у числі тих, що найбільше потерпіли в голодні роки. Тоді область втратила майже 30 відс. свого населення. До реґіональної Книги пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років увійшло 65,101 ім'я. *(Укрінформ)*

Від вибуху метану загинуло шість гірників

СУХОДІЛЬСЬК, Луганська обл. — На шахті „Дуванна" 4 жовтня опівночі стався вибух метану. Під землею на момент аварії перебували 119 гірників, 113 з яких виведено на поверхню. Шестеро гірників загинули. Для розслідування причин аварії та надання допомоги потерпілим і сім'ям загиблих шахтарів за дорученням першого віце-прем'єр-міністра Олександра Турчинова створено урядову комісію. Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко у зв'язку з аварією скасувала свою робочу поїздку в Чернівці, де вона плянувала взяти участь в урочистостях з нагоди 600-річчя міста. Глава уряду висловила співчуття родинам загиблих шахтарів. Шахта „Дуванна" належить концернові Ріната Ахметова. *(Укрінформ)*

БЮТ готова до коаліції

КИЇВ. — Юлія Тимошенко каже, що вона задовольнила вимогу Президента Віктора Ющенка про чітку оцінку серпневої війни Росії в Грузії, підписавши спільну заяву України та Евросоюзу. У тому документі, схваленому минулого місяця на зустрічі В. Ющенка з керівниками ЕС, реакцію Росії на Кавказі названо неспівмірною. Там також міститься заклик дотримуватися принципу територіяльної цілісности. Бльок „Наша Україна" домагався, аби Бльок Юлії Тимошенко (БЮТ) підтримав жорсткіший осуд вторгнення Росії на територію Грузії. БЮТ заявляє, що виконав усі передумови партнерів з „Нашої України–Народної самооборони" (НУ-НС) для того, аби відновити коаліцію з „НУ-НС". БЮТ, „Наша Україна" та Бльок Володимира Литвина ведуть переговори, але вони супроводжуються різкими суперечливими заявами. Президент В. Ющенко 2 і 3 жовтня знову заявляв про готовність „скористатися його конституційним правом" і розпустити парлямент, якщо не буде підписана заява про нову коаліцію у Верховній Раді. Тим часом на тлі заяв Президента В. Ющенка в Україні тривають суперечки щодо дати крайнього терміну для коаліційного процесу. Політики кажуть, що Конституція не дає можливости точно визначити, в який день вибігає місячний термін, відведений на формування парляментської коаліції. *(Бі-Бі-Сі)*

Т. Чорновіл пішов з Партії Реґіонів, але буде депутатом

КИЇВ. — Тарас Чорновіл 2 жовтня заявив, що виходить з Партії Реґіонів (ПР), але залишатиметься депутатом і членом партійної фракції. Т. Чорновіл сказав, що головним чинником у його рішенні була незгода з тим, як провадилися переговори про можливу парляментську коаліцію ПР з Бльоком Юлії Тимошенко (БЮТ). Т. Чорновіл відкинув припущення, що його рішення свідчить про розкол в ПР, і назвав її монолітною політичною силою, а депутатів партійної фракції він назвав слухняними „кнопкодавами". Депутат сказав, що активно підтримував коаліцію з участю ПР та БЮТ, яка була б можливою за умови, як він сказав, усунення з угоди неприйнятних для обох сторін ідеологічних моментів. Але, на думку Т. Чорновола, керівництво ПР пішло на співпрацю з Президентом Віктором Ющенком і відкинуло зближення з БЮТ. (*Бі-Бі-Сі)*

В. Ющенко не бачить іншого голови ВР, окрім А. Яценюка

КИЇВ. — У разі формування нової парляментської більшости у складі бльоку „Наша Україна–Народна самооборона" (НУ-НС), Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ) і Бльоку Володимира Литвина питання про переобрання голови Верховної Ради автоматично втрачає актуальність. На сьогодні головою Верховної Ради є представник „НУ-НС", посаду першого заступника голови віддано опозиційній фракції, ще одним заступником голови став висуванець БЮТ – найчисельнішої фракції більшости. Таким чином, у президії Верховної Ради забезпечено представництво як коаліції, так і опозиції. У разі поновлення демократичної коаліції Президент України не бачить на чолі парляменту іншої особи, окрім А. Яценюка. *(„День")*

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

Висновок, зроблений Президентом в кінці зустрічі з керівниками фракцій, був такий: „Ви мене ставите перед фактом відсутности коаліції. Парлямент без коаліції – нежиттєздатний. Ви не зробили достатньо кроків для того, щоб створити нову коаліцію чи задуману коаліцію, чи відтворити зраджену коаліцію... Або подавайте той сценарій, який може дати альтернативну відповідь, або, якщо його нема, говорімо конструктивно про другий демократичний крок – позачергові вибори...".

Отже, ситуація „або-або", але й на цей раз Президент сам не розрубував „гордіїв вузол", а знову надав фракціям можливість знайти оптимальне рішення: „Я вам даю цей час... Вперед біжіть, назад біжіть, але дайте пропозиції, як ми далі будемо влаштовувати вихід з тупикової ситуації".

Того ж дня, в середу, 8 жовтня, Президент В. Ющенко поїхав на два дні з офіційною візитою до Італії, у програмі – зустрічі з Президентом Републіки Джорджо Наполітано та прем'єр-міністром Сильвіо Берлюсконі, мета – дістати від них підтримку зовнішньополітичному курсові України на приєднання до европейських структур, зокрема Плянові для майбутнього набуття Україною членства в НАТО (ПДЧ).

З приводу того, чи таку підтримку вдасться одержати в Римі, засоби масової інформації, особливо російські і закордонні, висловлюють великі сумніви: мовляв, італійці в цьому питанні, швидше за все, потягнуть за французами і німцями.

Що ж, якщо станеться саме так, то на цьому тлі ще принциповішим виглядатиме політичний світогляд українського державного провідника, який, незважаючи на відсутність належної підтримки всередині держави, твердо обстоює той шлях її розвитку, котрий у найбільшій мірі ґарантуватиме суверенність і територіяльну недоторканість України.

Про це зокрема свідчить інтерв'ю В. Ющенка, вміщене 8 жовтня в римській газеті „La Repubblica". На запитання кореспондента цього видання Пьєтра Дель Ре стосовно того, чи визнання Москвою сепаратистських Південної Осетії та Абхазії ховає в собі якусь міжнародну загрозу, український керівник відповів: „Це політичний жест, який не вирішує жодних питань. Навпаки, він створює нові. Принципи територіяльної цілісности й національного суверенітету розтоптали, таким чином був створений прецедент, який приховує в собі небезпечні наслідки".

Ще одне важливе запитання і не менш важлива та ясна відповідь. П. Д. Ре: „Ви думаєте, що ваш вступ у НАТО буде стримуючим чинником проти можливих експансійних цілей російської сторони?". Президент В. Ющенко: „Після останнього конфлікту на Кавказі ми змушені шукати спосіб захистити наш суверенітет. Я переконаний, що криза вирішується краще, якщо займатися її вреґулюванням не самотужки...".

Передбачаємо, що текст звернення Президента В. Ющенка до українського народу міститиме, як основу, саме це почуття відповідальности за долю держави.

НА ТЕМИ ДНЯ

Віхи тижня: літак спотикання, мерехтлива коаліція і страждання молодого міністра внутрішніх справ

КИЇВ. – Україна упевнено наближається до нових позачергових парляментських виборів. Віктор Ющенко перейшов у контрнаступ в західніх областях. Юлія Тимошенко пообіцяла газову ідилію у відносинах з Росією. Юрій Луценко остаточно оформив політичне розлучення з Президентом.

Вірити в довголіття Верховної Ради шостого скликання можуть тільки дуже наївні люди. Навіть ситуативне відновлення коаліції Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ) і „Нашої України-Народної самооборони" (НУ-НС) заради скасування прийнятих на початку вересня законів виявилося короткочасним і не встигло вселити оптимізм у серця парляментаріїв.

Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко та прем'єр-міністер Росії Володимир Путін під час зустрічі у форматі віч-на-віч в Москві 2 жовтня. Цього дня в ході зустрічі прем'єр-міністрів України і Росії був узгоджений міжурядовий меморандум про співпрацю в газовій сфері. Фото: УНІАН

Можна лише відзначити, що політична доцільність вкотре „в одні ворота" обіграла необхідність формування чіткого нормативного поля. І далеко не факт, що Ю. Тимошенко втратила на співпраці з реґіоналами більше, ніж після згоди скасувати прийняті з участю БЮТ закони. Зате стало зрозумілим, що говорити про які-небудь зміни у Конституції до президентських виборів безглуздо. Це означає, що боротьба за пост глави держави буде нещадною, а її переможець не знатиме пощади. Позачергові парляментські вибори майбутні кандидати, певно, постараються використати як генеральну репетицію перед вирішальною сутичкою.

Президентові і прем'єрові вдалося „порадувати" не тільки співвітчизників, але й усіх, хто спостерігає за політичними подіями в Україні. Інцидент на летовищі „Бориспіль", до всього іншого, чудово проілюстрував стан людських взаємин між В. Ющенком і Ю. Тимошенко.

Протистояння на владному Олімпі все більше обростає ознаками чвари на комунальній кухні, яка виноситься на загальний огляд. І можна зрозуміти Володимира Путіна, який після переходу на роботу прем'єром за словом у кишеню не лізе, коли він не змарнував шанс назвати українського президента „мазуриком". Мабуть, хоч би цей епізод в театрі політичного абсурду змусить учасників конфлікту подумати не тільки про власну, але і державну репутацію.

Ю. Тимошенко зовсім не випадково рвалася до Москви. Звідти вона привезла газовий меморандум, яким збирається заткнути роти критикам дій уряду. На папері все виглядає дуже красиво – пряма співпраця „Ґазпрому" і „Нафтогазу України", перехід до ринкових цін упродовж трьох років, спільний експорт російського „блакитного золота". Ще трохи – і вірнопіддані соратники Ю. Тимошенко оголосили б її „газовою королевою" пострадянського простору. Немає головного – ціни, за якою Україна зможе одержувати з Росії газ у 2009 році, і це псує все враження від московського вояжу провідника БЮТ.

Зате можна констатувати, що прем'єр боролася за збереження коаліції. І зіткнувшись з досить жорсткою позицією тандему Банкова-„Наша Україна", була змушена заявити, що приймає всі висунуті партнерами ультиматуми заради збереження демократичної єдности. Після такого кроку, що продемонстрував принциповість Тимошенко-політика в усій красі, навіть обивателі, які не цікавляться політикою, зрозуміли, що для провідниці БЮТ владні важелі потрібні, як повітря.

В. Ющенко ж вважав за краще дати зрозуміти, що не вірить у щирість дій давнього політичного партнера, який на всю країну показав уміння знаходити спільну мову з Партією Реґіонів. Президент наполягає на формуванні коаліції з таким натиском, що до позачергових виборів почали готуватися навіть патентовані оптимісти.

Ю. Тимошенко не втратила нагоду розповісти пресі, що саме глава держави відштовхнув Володимира Литвина з колегами від входження в коаліцію демократів. Насправді у В. Литвина з В. Ющенком – давня історія взаємин, що тягнеться ще з часів президентства Леоніда Кучми. Добре знаючи таланти і здібності один одного, обидва політики ніяк не можуть пройнятися взаємною довірою.

До того ж. В. Ющенко пам'ятає В. Литвина у Верховній раді на початку своєї каденції, коли йому доводилося зважати на голову парламенту, який володів куди меншими повноваженнями. Отже, ймовірно, Арсенієві Яценюкові вдасться допрацювати в кріслі голови до кінця повноважень Верховної Ради шостого скликання, доповнивши свій послужний список найбільш короткочасним перебуванням у статусі вождя законодавців.

Вкотре біля розбитого корита опинився Віктор Янукович. Досвід політичної співпраці з Ю. Тимошенко для головного реґіонала незмінно гіркий: провідниця БЮТ маневрує куди швидше, ніж її партнери встигають прийняти превентивні заходи. Вихід Тараса Чорновола з партійних лав – пронизливий сиґнал про неполадки в „реґіональному" королівстві. Не зумівши оперативно вибрати між головуванням у парляменті і прем'єрством, В. Янукович показав, що є зручним партнером для маніпуляцій. Йому залишається тільки робити висновки і готуватися до виборів.

Міністер внутрішніх справ Ю. Луценко згадав про кар'єру публічного політика і дав кілька інтерв'ю. Фактично Ю. Луценко офіційно оформив політичне розлучення з В. Ющенком, повідомивши останнього про це через засоби масової інформації. Цілком европейський підхід, тим більше, що загравання „Народної самооборони" з Ю. Тимошенко давно перестали бути секретом. Але відмовитися від міністерського портфеля, як це прийнято в подібних випадках в Европі, Ю. Луценко не збирається. Напевно, щиро вважає себе єдиним, хто здатен не допустити реалізації силового сценарію.

На жаль, наші політики досі не розуміють, наскільки резонансними стають їх чвари в сучасному світі.

Прохолодне прийняття В. Ющенка у Вашінґтоні і заява Анґели Меркель в Петербурзі, яка дала зрозуміти, що Україні і Грузії рано приєднуватися до Пляну дій для набуття членства в НАТО – це лише квіточки. Побачити ягідки дуже не хотілося б.

Євген Магда,
Бі-Бі-Сі

Борис Тарасюк: „Україна має великий потенціял. Але..."

На запитання Наталії Даниленко відповідає колишній міністер закордонних справ України, голова парляментського Комітету з питань евроінтеґрації, голова Народного Руху України Борис Тарасюк.

– Світова преса досить неґативно відреаґувала на події в Україні. Зокрема на розпад демократичної коаліції, конфронтацію між різними гілками влади. Чи все, про що пише преса, відповідає правді?

– Я перебуваю в постійному контакті з впливовими закордонними політиками та дипломатами, і справді можна констатувати, що весь світ стурбований ситуацією в Україні. Політична нестабільність викликана руйнуванням коаліції демократичних сил у парляменті, у той час, коли Росія здійснила акт аґресії проти Грузії, нашого партнера, створює небезпеку не лише з точки зору внутрішньополітичної ситуації, але й з точки зору наших зовнішньополітичних цілей. З моїх контактів з закордонними колегами я знаю, що ця ситуація підриває наші позиції з точки зору реалізації курсу на членство в Европейський союз та НАТО.

– А чи можливо ще відродити демократичну коаліцію? І якщо так, то яким чином?

– Я належу до тих українських політиків, які вважають що коаліція демократичних сил – це не просто результат чиїхось уподобань, симпатій або антипатій, а резуль-

(Продовження на стор. 18)

2 жовтня літак Президента України (на фото), яким Віктор Ющенко вилетів з Києва до Львова, повернувся на летовище „Бориспіль" через 20 хвилин внаслідок технічних несправностей. Президент перейшов у літак Іл-6, яким мала летіти до Москви прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, котра теж прибула на летовище. В. Ющенко полетів на Іл-62, а Ю. Тимошенко вилетіла до Москви найнятим літаком. Фото: УНІАН

Триває льотерія Diversity Visa-2010

2 жовтня розпочалося приймання електронних заяв на участь в еміґраційній льотерії DV-2010, яке закінчиться опівдні 1 грудня. Форма заяви та інструкції про її заповнення можна знайти в Інтернеті, набравши у пошуковій системі DV-2010. Для учасників льотерії іміґраційна служба США виділяє 50 тис. віз на в'їзд до країни у 2010 році, за якими надається право на постійне проживання у США, а через п'ять років – можливість набуття громадянства.

АМЕРИКА І СВІТ

Другі президентські дебати

НЕШВІЛ, Тенесі. – У вівторок увечорі, 8 жовтня, в місцевому Белмонт-університеті відбулися другі публічні дебати між президентськими кандидатами – сенатором-демократом Бараком Обамою і сенатором-республіканцем Джоном МакКейном. Головних тем було декілька – від економічного спаду, медичного страхування населення і війни в Іраку до проблем фінансової кризи і взаємин з Росією. Дж. МакКейн обстоював зменшення податків, що є взагалі принциповою ідеологічною позицією Республіканської партії, і критикував ідеї Б. Обами щодо нових соціяльних програм, оплачуваних, у кінцевому рахунку, як підкреслював Дж. МакКейн, з кишені платника податків. Б. Обама, одначе, стверджував, що наслідком його плянів податки буде зменшено для 95 відс. американців, а якщо вони збільшаться, то лише для тих родин, які заробляють більше 250 тис. дол. на рік. Значну частину дебатів було присвячено зовнішньополітичним проблемам, зокрема взаєминам з Росією. Обидва кандидати вважають, що нової холодної війни можна і треба уникнути, але Москві з її новим експансіонізмом треба протистояти у згоді з союзниками, демонструючи підтримку Грузії та України. Важко відповісти з певністю на питання – хто переміг, однак, дебати були гострішими за попередні. Цього разу то були дебати не у звичайному форматі, коли лише один ведучий ставить запитання, а суперники відповідають. Дебати у Нешвілі було побудовано як зустріч з громадськістю, тож запитання від публіки, як також через електронну пошту в інтернеті, не були обумовлені заздалегідь. Прихильники Б. Обами вважають, що він випередив опонента. Республіканці, навпаки, по гарячих слідах події стверджують, що переміг Дж. МакКейн. До виборів залишається менше місяця, часу для зміни балянсу сил залишається зовсім небагато. Отож прихильники республіканського кандидата висловлюють задоволення тим, що Дж. МакКейн, за порадою Сари Пейлін, віце-президентського кандидата, „зняв білі рукавички", хоча формат дебатів не надавався для боксерського обміну ударами. Протягом усього вечора Дж. МакКейн намагався зосередитися на ліберальному послужному списку Б. Обами, на його минулому, на його поглядах, на прикладах його голосування у Сенаті. Дж. МакКейн, за його словами, прагне перетворити передвиборчу кампанію на референдум щодо провідницьких якостей опонента. Б. Обама ж намагався закріпитися на завойованих позиціях. Він доводив, що нинішню фінансову кризу спричинили республіканці. Треті й останні президентські дебати мають відбутися за тиждень у нюйоркському університеті Гофстра на Лонґ-Айленді. (*Радіо „Свобода"*)

Росія демонтувала бльокпости у „зоні безпеки"

ТБІЛІСІ, Грузія. — Спостерігачі Европейського союзу, які працюють у Грузії, вперше підтвердили закриття російських контрольно-перепускних пунктів (КПП) поблизу Південної Осетії. Вже демонтовано всі шість бльокпостів в „буферній зоні" в районі конфлікту, заявив командувач російськими миротворцями в реґіоні Марат Кулахметов. Місія Евросоюзу спостерігає за дотриманням перемир'я, досягнутого за посередництвом Франції по завершенні конфлікту між Грузією та Росією у серпні цього року. Згідно з домовленнями, Росія має до 10 жовтня вивести свої збройні сили з „буферної зони", створеної росіянами навколо бунтівних грузинських провінцій. (*Бі-Бі-Сі, УНІАН)*

Президент підписав закон про плян фінансового порятунку

ВАШІНҐТОН. — Як заявив Джордж Буш у суботу, 4 жовтня, перед підписанням пляну фінансового порятунку, спільні дії обох палат Конґресу засвідчили всьому світові, що Сполучені Штати стабілізують свої фінансові ринки і „збережуть свою провідну ролю у світовій економіці". Раніше в п'ятницю, 3 жовтня, Палата Представників схвалила цей законопроєкт; Сенат схвалив його 1 жовтня. Документ передбачає, серед інших заходів, надати право Департаментові фінансів витратити загалом до 700 млрд. дол. для викупу в банків безнадійних іпотечних боргів з метою оживити ринки капіталу. Попередню його версію Палата Представників уже розглядала в понеділок, 29 вересня, і провалила. Відтак до документу внесли зміни, які, серед іншого, передбачають нові податкові пільги для підприємств, енерґетичного сектора і середньої кляси майже на 100 млрд. дол. і збільшене загальнодержавне федеральне страхування банківських внесків. *(Радіо „Свобода")*

Киргизстан вразив потужний землетрус

БІШКЕК, Киргистан. — Внаслідок потужного землетрусу у Киргизстані 5 жовтня загинуло понад 70 осіб і десятки інших отримали поранення. Уряд каже, що використовує вертольоти, аби досягти віддалених районів, вражені землетрусом. Влада каже, що зруйновані автошляхи, зв'язок та інша інфраструктура перешкоджають рятувальним роботам у найбільш уражених районах на півдні країни, поблизу кордону з Китаєм та Таджикистаном. За повідомленнями, у віддаленому гірському селі Нура, в якому було тисяча мешканців, у висліді землетрусу зруйновано всі будинки. У вівторок, 7 жовтня, у Киргизстані оголошено день національної жалоби за загиблими. Сила поштовхів землетрусу, що стався у неділю увечорі, 5 жовтня, сягала 6.6 балів. 90 відс. Киргизстану – гірська місцевість і землетруси тут бувають часто. У провінції Ош на півдні країни зруйновано понад 100 будівель. Міністерство з надзвичайних ситуацій каже, що рятувальники продовжують пошуки вцілілих людей під уламками. Інформаційні аґентства цитують міністра з надзвичайних ситуацій, який сказав, що віддалене село Нура цілковито знищене і багато людей поранено. Американські фахівці твердять, що епіцентер землетрусу, який відчували мешканці Середньої Азії, був у Таджикистані. *(Бі-Бі-Сі)*

Нобелівська нагорода за відкриття ВІЛу

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — Науковці, які відкрили ВІЛ, 6 жовтня отримали Нобелівську нагороду в галузі медицини, разом з фахівцем, який пов'язав вірус папіломи у людини з раком шийки матки. Німець Гарольд Цур Гавзен, якому зараз понад 70 років, впродовж десятиріч шукав головні причини раку шийки матки. Це другий найбільш поширений вид раку, який вражає жінок по всьому світі та найпоширеніший у країнах, що розвиваються. Щороку виявляють близько мільйона нових випадків раку шийки матки. Г. Цур Гаузен дослідив вірус папіломи у людини та визначив два головних типи, які виявляють у багатьох випадках раку шийки матки. Його праця суперечила поглядові, який переважав на той час, але виявилася новаторською. Вона привела до розвитку вакцин, які можуть захистити молодих жінок від розвитку форм такого раку. Також нагороду отримала команда французьких науковців – Люк Монтан'є та Франсуа Бар-Сінусі, які 1981-го року відкрили ВІЛ - вірус, який може призвести до СНІДу. Їхня праця була фундаментом для нинішнього розуміння біології СНІДу та розвитку антиретровірусного лікування. 8 жовтня Нобелівський комітет Королівської шведської академії наук оголосив лавреатів нагороди Нобеля в галузі хемії. Лавреатами стали троє американських учених – Осама Сімомура, Мартін Чалфі й Роджер Тсієн за створення й розроблення різних форм зеленого білка, що світиться. Сума Нобелівської нагороди в кожній окремій номінації становить цього року 10 млн. шведських крон (1.399 блн. дол. США). Відомо, що цю суму троє Нобелівських лавреатів розділять між собою. *(Бі-Бі-Сі, „Кореспондент")*

Аґентству НАСА виповнилося пів століття

ВАШІНҐТОН. — Першого жовтня 1958 року у США почало працювати Національне управління з аеронавтики та досліджень космічного простору, відомого у світі як НАСА. Задуманий як ідеологічний проєкт протистояння Радянському Союзові у сфері освоєння космосу, НАСА сьогодні – одна з найпотужніших установ у світі, яка займається цивільними дослідженнями космосу, проєктуванням, будуванням та випробуванням нових поколінь космічних кораблів. І можливо, вже не так далекі ті часи, коли завдяки розробленням НАСА людство зможе освоїти не лише Місяць та плянети Сонячної системи, але і віддалені куточки Всесвіту. Погоня за освоєння космосу між Радянським Союзом та Америкою була ознаменована промовою молодого Президента Джона Кеннеді 1961 року, у якій він оголосив про пляни США дістатися Місяця. „Ми вирішили полетіти на Місяць та зробити у наступне десятиліття ще кілька подібних місій. І ніхто не говорить, що це буде легко", - сказав Дж. Кеннеді. *(„Голос Америки")*

Моделі „Т" компанії „Форд" – 100 років

ДІТРОЙТ, Мишиґен. — 6 жовтня 100 років тому у триповерховій будівлі у місті Дітройті Генрі Форд зібрав свій перший автомобіль Моделі „Т". З того часу цей автомобіль став найбільш популярним автом у світі, і так було до 1970-их років, коли це звання завоював собі німецький „Фольксваґенжук". „Форд Т" змінив стиль життя людей, давши їм нагоду пересуватися у власних моторизованих автах. Ця модель стала першим доступним автом для середньої кляси, яка була випущена в масове виробництво. Загалом з конвеєра зійшло понад 15 млн. авт. Як говорить Боб Кейсі, куратор музею Генрі Форда, „воно стало першим автом, яке здатне було перевозити кілька осіб і коштувало відносно недорого". Г. Форд також став першим збирати згадану модель на кількох заводах одночасно, завдяки чому досить швидко „Форд Т" з'явився у Канаді, Европі та Австралії. Вже за чотири роки Г. Форд встановив на своїх заводах автоматизовану лінію, знизивши тим самим собівартість машин, а відповідно і ціну з тисячі до 300 дол. Як каже Кейт Крейн з журналу „Автоновини", „це миттєво підвищило ефективність і продуктивність роботи працівників. За невеликий час ціна на Модель „Т" впала неймовірно, що й стало головною причиною її шаленої популярности. Вона була дешева". Саме популярність моделі „Т" принесла успіх компанії „Форд", яка досі входить в п'ятірку найбільш популярних автокомпаній світу. Вона стала невід'ємною частиною світової автомобільної індустрії. І на сьогодні корпорація „Форд" створила сотні тисяч робочих місць у більш ніж 50 країнах. *(„Голос Америки")*

Вперше у історії рабин виступив у Ватикані

РИМ. — Вперше у історії рабин виступив на ватиканському синоді. Головний рабин Гайфи – Шеар-Яшув Коен звернувся з промовою до більш ніж 250 єпископів та закликав обережніше ставитися до політичних заяв окремих провідників країн світу. Головним адресатом промови рабина вважають президента Ірану Махмуда Ахмадінеджада. Ш. Я. Коен не називав конкретних імен, він проводив паралелі з Адольфом Гітлером, який також закликав до знищення евреїв. Друга світова війна також була важливою темою промови рабина. У четвер, 9 жовтня, учасники синоду вшанували пам'ять Папи Пія XII, який очолював Католицьку церкву у 1940-их роках. Ш.Я. Коен принципово не погодився з думкою, що тогочасний Папа робив все можливе для порятування мирного населення від нацистів. На думку рабина, понтифік міг зробити набагато більше, тому рабинат утримається від участи в урочистостях з нагоди 50-річчя з дня смерти Папи Пія XII. *(5 канал)*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Націоналізм як позитивний чинник

Д-р Іван Гвозда

Журнал „Foreign Policy“ (березень-квітень 2008 року) опублікував статтю Густава де ляс Касаса, докторанта в ділянці міжнародних відносин в Колюмбійському університеті, який пише, що „націоналізм – це почуття єдности з групою поза безпосередньою родиною і приятелями“ і є нешкідливим сентиментом. На думку Ґ. де ляс Касаса, націоналізмові нав'язано далеко більше причин, які могли довести швидше до чогось злого, ніж до позитивного. Його противники йдуть так далеко, що оскаржують націоналізм у спричинюванні внутрішніх і навіть зовнішніх воєн.

Ґ. де ляс Касас вважає, що „глибше коріння антинаціоналізму знаходиться в системі вартостей науковців. Академічні успіхи часто міряються тим, наскільки холодно-логічним вчений може бути. Інтенсивно-емоційний зміст не схвалюється. Отже, зформований без своєрідних, самобутніх вартостей академік „людина книгарні“, вважатиме націоналізм примітивним, неінтелектуальним: мовляв, націоналіст не є спроможний інтелектуально думати на абстрактному рівні“. І будучи таким, „націоналізм не міг би з себе видати можливо кращі держави. Або – чи міг би?“.

У цій статті підкреслюється, що не є правдою, як це деякі „модерні“ політичні науковці пропаґують, що, мовляв, „націоналізм спричинює схильність громадян своєї нації трактувати інших як нижчих і поганих“, відмовлятися від торговельних зв'язків з ними. Навпаки, стверджується, що націоналізм, будучи усвідомленням родинної з'єднаности суспільних груп, допомагає культивувати приязні взаємини в своїй спільноти, як і плекати їх зовні – задля взаємного добра і спокою у світі.

Націоналістично з'єднана спільнота схильна підтримувати порядок, взаємодопомогу, законодавчі процеси побудовані на вартостях добра громадянства, його державні чинники є слугами суспільства, а не його панами; „націоналістична економіка подібна до колонії бджіл – члени усвідомлюють спільне добро нації“.

Автор статті пише, що сьогодні до наших послуг є знаряддя, яким можна міряти якісні характеристики націоналізму. Для прикладу, при помочі міжнародної Програми суспільного дослідження (ISSP) можна вимірювати рівні націоналізму в країнах світу. „В 1995 і 2003 роках норвезький ISSP – (International Social Survey Programe) досліджував національну ідентичність 34 країн – від Австралії до Словаччини, питаючи людей, наскільки, на їхню думку, їхні країни є кращі від інших країн. „Чим сильніше почуття національної вищости, тим вищий рівень націоналізму“, – пише Ґ. де ляс Касас.

З'ясувалося також, що чим вищий рівень багатства, тим вищий у цій країні рівень націоналізму. Тому Ґ. де ляс Касас дальше стверджує, що „по правді, з цього виходить, що проблемою багатьох бідних країн є те, що їхні громадяни не досить націоналістичні“ (включно з Україною). Натомість, каже автор, такі багатші східньо-европейські країни, як Латвія і Словенія, як дехто побоюється, містять в собі зародки гіпернаціоналізму. Насправді ж, ці країни є ще найменш націоналістичними з-поміж країн цієї групи.

В той же час такі багаті країни Заходу, як Канада і США, є найбільш націоналістичними. При цьому автор акцентує, що країни з високим рівнем націоналізму послідовно виказують нижчий рівень корупції.

На думку автора, ті самі чинники спричиняють і поліпшення в галузі економіки і зниження корупції. Він каже: „Країни з вищим рівнем націоналізму мають тенденцію до сильніших норм законодавства; націоналізм послідовно асоціюється з високопоставленими акцентами в площинах економіки, політики і суспільства взагалі“.

Націоналізм може бути підданий абераційним процесам – залежно від інших сил, які діють в суспільстві, як, наприклад, „фактор збройних сил чи наявність високої технології національної держави, що може довести спокусити до використання унікальної коньюнктури“. Зокрема „молоді демократії можуть стати небезпечними внаслідок вірулентности їх націоналізму. Також коли демократичні недорозвинені держави, зокрема їх амбіційні провідники, погрожують втручанням в території сусідів чи денонсуванням договорів із сусідами.

Націоналізм може бути зокрема бридким, коли його провідники демагогічно переконують масу в тому, що їх країна не мусить рахуватися з визнаними моральними стандартами, що їй належить право на поневолення сусідніх народів.

Очевидно, що існують ще й досі огидні форми націоналізму, одначе, це в більшості винятки, каже автор. „Більшість з розвинутих форм націоналізму не плекають аґресивности. Сучасні нації живуть у світі, де війни є задорогі, кордони вреґульовані, а поведінки націй, як правило, пристосовані до певних моральних кодексів“. Згідно з автором, „сьогодні націоналізм часто спрямовує енерґію громадян на поліпшення внутрішньої ситуації їх країн“.

Ґ. де ляс Касас пригадує, що кожна країна посідає певні позитивні вартості активи, до числа яких належить націоналізм, до якого, на жаль, досі суспільні науки ставляться неґативно. „Фортеці наук“ – інституції інтелектуального світу, досі не приділили належної уваги цьому явищу і не добачають у концепції націоналізму потенційно позитивного проґресу людства. Ґ. де ляс Касас підкреслює, що „ми повинні позбутися примітивного способу думання, нібито націоналізм є небезпечний. Проблемою є, що його неправильно розуміють“.

Ґ. де ляс Касас далі пише, що „науковці пропонують на націоналізм дивитися згори, вважаючи його за відсталого, а уряди держав не цікавляться розвитком політики, щоб використати його потенціял. За неґативне ставлення до націоналізму врешті треба платити велику ціну“.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

ООН та інші пріоритети зовнішньої політики України

Посол Валерій Кучинський

22 грудня 1917 року голова Генерального Секретаріяту Української Народної Республіки Володимир Винниченко та Генеральний секретар з міжнаціональних справ Олександер Шульгин підписали законопроєкт про створення Генерального секретаріяту міжнародних справ – прообразу нинішнього Міністерства закордонних справ. Саме тому 22 грудня офіційно відзначається в нашій країні як День української дипломатії.

Лише три роки (1917-1920) проіснували Українська Народна Республіка, Гетьманат Скоропадського та Директорія УНР, недовго проіснувало і зовнішньополітичне відомство України.

Тільки у 1944 році були відновлені Комісаріяти закордонних справ союзних республік. 7 лютого відомий український драматург Олександер Корнійчук, на той час заступник радянського Комісара з зовнішніх зв'язків, був призначений Комісаром закордонних справ Української РСР.

Поправки до радянської Конституції дали можливість радянському міністрові Андрієві Ґромикові вже 28 серпня 1944 року внести пропозицію на конференції в Думбартон-Овксі, де вирішувалися питання створення Організації Об'єднаних Націй, про включення до організації усіх 16 союзних республік. У відповідь американці запропонували включити до нової міжнародної організації усі, на той час їх було 48, штати Америки.

Після тривалих переговорів було знайдено компроміс і вирішено надати членство в ООН Україні та Білорусі. Президент Френклін Делано Рузвельт і прем'єр Вінстон Черчіль погодились надати „дядькові Джо“ три голоси в ООН, адже Захід на той час мав майже 50. Які причини все ж таки спонукали Йосифа Сталіна внести пропозицію про вступ України до ООН? Перше – це страх ізоляції в „капіталістичній організації“, а по-друге, як визнав Й. Сталін у приватній бесіді з Ф. Д. Рузвельтом, я цитую, „голос України є необхідним для збереження єдности СРСР“.

У травні 1945 року делеґації двох республік прибули на конференцію у Сан-Франциско, взяли участь в її роботі і стали державами-фундаторами нової всесвітньої організації – Організації Об'єднаних Націй.

Вступ України до ООН, на мою думку, став знаковою подією в очах міжнародної спільноти: разом з іншими державами-фундаторами ООН Україна виступила як рівноправна та суверенна держава. У певному сенсі – це був перший леґальний крок до проголошення незалежности. Фактично з моменту створення ООН до прийняття Декларації Незалежности України Організація Об'єднаних Націй залишилася чи не єдиним форумом, де було чути український голос, де свідома громадськість могла одержувати будь-яку інформацію про Україну, її історію і культуру та сприймала Україну як окрему державу.

Звичайно, за радянських часів Україна не мала і не проводила своєї зовнішньої політики. Проте навіть на цьому фактично єдиному напрямку міжнародної діяльности – в багатосторонній дипломатії під контролем Кремля Україна була досить активною.

Впродовж років Україну обирали в численні органи Генеральної Асамблеї ООН. Двічі за радянських часів, у 1948-1949, 1984-1985 роках, Україна була обрана непостійним членом Ради Безпеки ООН. Втретє Україна стала членом Ради Безпеки у 2001-2001 роках, вже за часів незалежности.

У 1948 році український представник у Раді Безпеки, всупереч позиції Великої Британії, вніс пропозицію про прийняття Ізраїлю до членів організації. Україна першою в Раді Безпеки ООН поставила питання про законне право Китайської Народної Республіки бути представленою у всесвітній організації. Відомий внесок України у з'ясування проблематики безпеки і роззброєння. Впродовж десятиліть Україна була активним членом Комітету проти апартеїду, виступала на підтримку незалежности Індонезії. Про це, до речі, і сьогодні згадується в індонезійських підручниках з історії.

Новий історичний етап у розвитку української дипломатії розпочався після прийняття історичного Акта про незалежність України – 24 серпня 1991 року. Визнання України практично усіма країнами світу, встановлення з ними дипломатичних взаємин та активний розвиток двостороннього співробітництва, створення договірно-правових рамок міжнародної діяльності, відкриття представництв чужоземних держав та міжнародних організацій в Україні, створення ефективної мережі власних дипломатичних і консульських представництв – все це є колосальним здобутком

(Закінчення на стор. 15)

Про автора:

Валерій Кучинський – Надзвичайний і Повноважний Посол, викладач Колюмбійського університету, член НТШ-А. В 200-2006 роках був постійним Представником України до ООН, в 2004-2005 роках – голова Третього Комітету 59-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН. Був Надзвичайним і Повноважним Послом України в Японії, а також в республіці Трінідад і Тобаґо. Автор монографії та ряду статтей про міжнародні взаємини України та діяльність ООН. Нагороджений державними орденами України та іншими урядовими відзнаками.

Батурин – символ боротьби

Українська історія останніми роками впевнено виходить на рівень державної і навіть міждержавної уваги. Уперше темою особливої уваги керівництва України стали величні віхи на шляху до свободи – Батурин, Крути, Голодомор, Великий терор. Почав діяти Український інститут національної пам'яті. Постало питання загальнодержавного реєстру імен загиблих від Голодомору 1932-1933 років. Уперше на державному рівні вшановано вояків Української Повстанської Армії, а Романові Шухевичеві посмертно присвоєно звання Героя України.

Президент України Віктор Ющенко вольовим зусиллям вивів національну пам'ять на найвищий щабель державних цінностей, адже тільки люди, збагачені національною пам'яттю, можуть чітко визначити ключові національні пріоритети і досягнути їх здійснення. „Нас навчали іншої історії", – сказав В. Ющенко на зустрічі з закордонними українцями 23 вересня в Ню-Йорку. Він переконаний, що замовчувану історію треба нарешті донести до громадськости. Підвищення самодостатности, відмова від малоросійства – це завдання державної влади.

Тепер, коли наближається 300-річчя битви під Полтавою, настав час відновлення Батурина – столиці гетьмана Івана Мазепи, зруйнованої російськими карателями. На межі XVII-XVIII ст., коли експедиційний корпус шведського короля Карла XII вступив на територію Росії, І. Мазепа вирішив скористатися слушним часом і визволити Україну від московського гноблення. Дізнавшись про це, московський цар Петро І наказав знищити Батурин.

Оборону Батурина очолив полковник Дмитро Чечель. На пропозицію росіян скласти зброю козаки відповіли відмовою. Батурин, з належним запасом провізії і боєприпасів, міг витримати і багатомісячну облогу московських орд. Але в ніч на 1 листопада 1708 року старшина Прилуцького полку Іван Ніс провів московське військо до міста через підземний хід. Фортецю було захоплено.

Командувач російського війська Олександер Меншиков наказав: „Батурин, іншим на приклад, спалити весь". Кривавий бенкет москалів тривав не один день. Батурин був перетворений на руїну, його мешканці жорстоко вбиті. Посол Франції доповідав у Париж: „Україна залита кров'ю і всюди являє собою страшну картину варварства переможців".

В СРСР не дозволялося згадувати про трагедію Батурина. У незалежній Україні Батурин стає символом не тільки мучеництва, а й боротьби. Фактично на порожньому місці влаштовується історико-архітектурний заповідник „Гетьманська столиця".

26 серпня, беручи участь в освяченні церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Батурині, В. Ющенко сказав: „Приклад Батурина є сторінкою історії, яка сьогодні дає нам енерґію будувати Українську державу.

У найближчі тижні в Батурині буде відкрито фортецю, Музей української держави, Гетьманську скарбницю, щоб, як сказав 26 серпня Президент В. Ющенко на освяченні в Батурині церкви Покрова Пресвятої Богородиці, „кожен, хто приїде до Батурина, вийшов звідси громадянином України, який свідомо свою душу, своє тіло може покласти за український народ".

ЖОВТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Народження швейної машинки „Зінґер"

У жовтні 1923 року „Свобода" писала: „Кожда женщина, читаючи цю часопис, повинна скористати з сеї рідкої нагоди, набуваючи ці гарні і цінні речі, які потрібні майже кождій господині". Йшлося про машини до шиття і гафтування. А випускала швейні машини „Мануфактурна фабрика Зінґер", заснована У 1872 році у місті Елізабеті, Ню-Джерзі.

Леґендарна швейна машинка „Зінґер" з Ню-Джерзі.

Спроби створити швейну машину були й раніше, але тільки в 1845 році американському механікові Еліясові Гау вдалося сконструювати першу машину, що давала подвійну строчку і робила 300 стібків за хвилину. Патент на винахід був придбаний в Англії, але батьківщиною швейної машини стала Америка, де їй дав життя Ісаак Зінґер – механік, винахідник, підприємець.

І. Зінґер згадував, як він склав свою першу швейну машину. „Я працював вдень і вночі, спав три-чотири години в добу, їв один раз на день, тому що знав: якщо зараз машина не буде зроблена негайно, вона не буде зроблена ніколи".

Складання машини закінчили вночі на 11-ий день праці. Близько 9-ої год. вечора вирішили її випробувати. Перша спроба не вдалася. Робітники розійшлися, а І. Зінґер з помічником продовжував марні спроби. Опівночі знесилені пішли додому. Дорогою помічник запитав, чому слабкі петлі утворювалися лише на лицьовій стороні тканини.

І. Зінґера осяяла думка, що треба просто відреґулювати натягнення верхньої нитки. Вони повернулися в майстерню. Стрічка тепер була досконалою.

У 1851 році в Ню-Йорку спільно з Едуардом Кларком І. Зінґер заснував „І. М. Зінґер і компанія". Рівно 150 років тому, у 1858 році, громаді була представлена перша машинка „Зінґер", а в 1880 році Томас Едісон створив її електричний варіянт.

В Україні машинка „Зінґер" з'явилася в 1860-их роках, коли „Мануфактурна компанія Зінґер" (офіційна назва з 1863 року) вступила на російський ринок. У 1896 році народилося російське акційне товариство – з 1901 року – „Компанія Зінґер в Росії", яке заснувало власний механічний завод в Подольську. Продавали швейні машини в 3,000 фірмових крамницях, розкиданих по всій імперії. В листопаді 1918 року більшовики націоналізували завод. Основне виробництво було припинене, випускали сковорідки, сошники, чугунки, праски. Виробництво відновилося значно пізніше. В західню Україну швейні машинки надходили з Европи, але теж марки „Зінґер".

Сам І. Зінґер поміняв багатьох дружин, був батьком 22 дітей. Востаннє він одружився у 51-річному віці з 21-річною красунею Ізабель Боєр, яка позувала Фредерікові Оґустові Бартольді до Статуї Свободи.

І. Зінґер помер 23 липня 1875 році, маючи 63 роки.

Л. Хм.

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Пам'ятаймо про Україну!

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Пам'ятаймо про трагедію Холмщини

У 1938 році поновилися старі кривди для багатостраждальної холмської української землі. Після Версальського договору та нових кордонів Речі Посполитої, весь захід України по ріку Горинь відійшов до Польщі. Польський уряд, спираючись на польських воєводів на Поліссі, Волині, Галичині, застосовуючи поліцію, в'язниці та концентраційний табір у Березі Картузькій – взявся „огнем і мечем" асимілювати та нищити українське населення, особливо Українську Православну Автокефальну Церкву. Рівночасно забрали від Православної Церкви землі на Волині і Холмщині та заселили їх польськими колоністами, військовими, а також найгіршим, ворожим до українства елементом з Мазурщини.

Українське населення протестувало, як могло. Наприклад, на Поліссі священики відмовилися читати святу Євангелію, говорити проповіді до своїх та вчити релігію українських дітей польською мовою. На Холмщині та Підляшші не стало українських шкіл, а про навчання української молоді в університетах не було і думки. Щоб навчитися чи дістати працю, всі мусіли стати поляками та римо-католиками.

Це було повторення страшних лихоліть початку XX ст. Під час Першої світової війни царська Росія насильно виселила холмське, підляське, частинно західнє волинське населення далеко на схід. Їх господарки, будинки були спалені, за московським звичаєм, щоб залишити ворогові лише попелище. По війні холмське і підляське населення повернулося на свої землі, відбудувало села, засіяло поля.

Але Польщі найбільше залежало, щоб те холмське населення спольщити, щоб вони перестали себе називати православними, русинами-українцями. На початку в 1921 році відібрали собор, українську православну святиню, збудовану князем Данилом у 1250-их роках у Холмі, переробили на римо-католицький костел. Заштукатурили розписи східнього обряду, викинули три іконостаси, розбили саркофаги та викинули на підлогу тлінні останки князя Данила, його синів, родини та славних бояр.

В останні передвоєнні роки польські шовіністи просто скаженіли, намагаючись викорінити українську ідентичність. Ось факти 1936-1937 років. Учителі по селах весною заповідали, що буде шкільна прогулянка до школи сусіднього села, і що діти мусять прийти в святковому одязі. Прогулянки відбувалися, але не до школи, а до римо-католицького костела, де всіх православних дітей польський ксьондз перехрещував та наказував, що вони відтепер уже є „з'єдинені з паном Богом", а не „схизматики".

А тому, що на перешкоді всій брутальності була Православна Церква, поляки 14 червня 1938 року почали валити, розбирати, палити православні церкви, які були зареєстровані ще з початком XV ст., ще перед унією. Забирали золоті чаші, хрести, церковний посуд – все, що мало вартість, та везли до Варшави. Так знищили 185 церков, а трохи менше число переробили на костели.

Це були події, які пережила моя родина. Чоловіків вночі заганяли до костелів та змушували присягати на вірність Речі Посполитій та римо-католицькому костелові. Мій двоюрідний брат Віктор Волошин з містечка Тжишівці у нічній білизні втік, як вели до костела, та ночами пішки добився до нас на Волинь, до села Боголюби біля Луцька, щоб переховатися до кінця цієї жорстокої акції, яка частинно припинилася з початком осени. Отак Польща побільшувала число римо-католиків та асимілювали українське населення. Всіх, хто боронився та належав до Організації Українських Націоналістів, „Просвіти", Пласту, „Рідної хати", знаходили нове житло – в'язниці.

На цю тему варто прочитати „Нарис історії Холмщини і Підляшшя" Євгена Пастернака, вірного сина Холмщини, який пережив особисто ті всі знущання.

А хто з читачів хотів би побачити, як виглядали історичні українські православні церкви – то раджу ознайомитись з документальною книжкою Василя Слободяна „Церкви Холмської Єпархії" (НТШ, Львів, 2005 рік). Тепер же за насильну депортацію населення Холмщини і Підляшшя та цілого Закерзоння, яка почалася від 10 вересня 1944 року, а закінчилася акцією „Вісла" в 1947 році, Польща абсолютно безпідставно складає вину на Йосифа Сталіна та на українців з Волині.

Але Польщі доведеться відбудувати всі ті церкви, а жертвам на польський кошт поставити пам'ятники з написами, від кого згинули всі ці люди.

Любов Василів-Базюк,
Торонто, Канада

Як прочитати архів Івана Світа?

Я вже багато років займаюся дослідженням історії українців на Далекому Сході – Зеленому Клині та в Китаї. Починав свої дослідження з праць Івана Світа, який був безпосереднім свідком і учасником тих подій. Він також зібрав, наскільки я знаю, найцінніший матеріял з цієї галузі, який був частково поданий у різних публікаціях, але значною частиною – ні.

Значна частина архіву І. Світа зберігається в Українській Вільній Академії Наук (УВАН) в Ню-Йорку. На жаль, я не можу приїхати до Ню-Йорку, як мені пропонувало колись керівництво цієї шанованої установи, коли я звертався до них з цим проханням. Я знаю, що це фактично громадська установа, яка не має своїх платних працівників.

Намагався шукати допомоги окремих українців в Америці. Це єдиний, на мій погляд шлях, вирішення цієї проблеми. Але конкретної допомоги так майже не дістав, за виключенням Тамари Скрипки, яка надіслала мені нещодавно копії деяких матеріялів біографічного характеру про І. Світа. Ці матеріяли є для мене дуже цінними, вони висвітлили деякі „білі плям" про походження та життєвий шлях цієї людини. Але Т. Скрипка повідомила, що не може допомогти мені більше.

Я хотів би з допомогою „Свободу" знайти таку людину, яка була б спроможна мені допомогти. Ми живемо в дуже складних умовах. Протягом десятиліть все українське тут послідовно нищилося, навіть у місцевих архівах не залишилося майже ніякої пам'яті про українську діяльність початку XX ст. Все було винищено. Єдине джерело інформації про наше минуле знаходиться у США. Завдяки І. Світові. Якби він це не зберіг, то взагалі нічого не збереглося б.

Допомога мала б полягати у копіюванні тих архівних матеріялів, які зберіг І. Світ. Як повідомила Т. Скрипка, весь архів І.Світа займає понад 10 пачок, переважно газетних вирізок та щоденників. Я розумію, що це складна справа. Але поступово можна це скопіювати, перезнімаючи на цифровий фотоапарат. Чи знайдеться в Америці така людина, яка візьме на себе цю подвижницьку місію?

Моя адреса: вул. Невельського, 1-17, Владивосток, 690013, Russia. Електронна пошта: vaka69@mail.ru.

В'ячеслав Чорномаз,
Владивосток, Росія

Прикро читати вимогу про цензуру

У своїй статті „Чи справді турбує Варшаву українське церковне питання?" (ч. 37) Микола Галів закликає „Свободу" встановити цензуру на дописи Євгена Іванкова про стан Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ), оскільки йому не подобаються погляди останнього. У демократичному суспільстві така вимога щодо часопису говорить багато про самого автора такої вимоги.

Між іншим, М. Галів також висловлюється неввічливо про парафію свв. Володимира й Ольги в Чикаґо. Ця парафія була заснована у 1968 році Патріярхом Йосифом, за згодою місцевого Владики, для збереження українського характеру Церкви в Америці. Тоді були сильні заходи, щоб стерти ідентичність УГКЦ та перетворити її на загальну Римо-Католицьку Церкву візантійського обряду, як це вдалося зробити з чисельнішою Рутенською Греко-Католицькою Церквою. Про останню тепер ніде і згадки немає.

УГКЦ збереглася в Америці завдяки таким відданим церковним громадам, як парафія свв. Володимира й Ольги, і прикро читати, що М. Галів іронічно ставить під знак запитання їхнє право належати до УГКЦ.

Роман Б. Воробець,
Александрія, Вірджінія

Вітання „Свободі" від її читачів

З радісної нагоди 115-их народин української газети „Свободи", щиро вітаю редакцію і всіх працівників. Хай Всевишній нагородить вас міцним здоров'ям, терпеливістю у вашій нелегкій праці і дальшими успіхами на добро української діяспори та українського народу.

Микола Галів,
Ню-Йорк

З 115-річчям вітаю „Свободу" та її редакцію. „Свобода" нас з'єднує. Вона є хронікарем, розвагою та рідним кур'єром між нами й Україною, колись і тепер. То хай вона такою залишиться назавжди. Многая літа!

Я з байройтцями щиро дякую редакції за поміщення в ч. 33 знімки хору „Боян" з Байройту з переліком хористів під знімкою, бо це допомогло розпізнати хористку Марійку Світлик. Після 60 літ розпізнання людей на знімках є вельми тяжкою морокою, одначе, на цій знімці майже всі хористи були розпізнані.

Ярослав Ликтей,
Вайтсборо, Ню-Йорк

З ювілеєм!

Вже сто п'ятнадцять повних,
Буремних і жертовних
Насичених, змістовних
Тобі, „Свободо", літ.
Дозволь тебе вітати,
Гараздів побажати.
Про всіх, про всіх згадати
Хто слав дорогу в світ.
Плекав тебе, леліяв,
Не досипав ночей і мріяв,
На твоїх шпальтах зерна сіяв,
Дописував, верстав.
Даремно праця не пропала –
Ті зерна рясно проростали
Словами рідними в устах
По фермах, селах і містах.
Від Грушки до Ґадзевич
Часто, Хмельковський,
Ференцевич
Любили, пестили, творили,
Своє дитя для нас ростили.
Це був Франко,
Донцов, Грушевський,
Улас Самчук,
Дмитро Чижевський.
Богдан Лепкий і Липинський,
Панас Мирний, Коцюбинський.
Одні їх лише імена
Про велич свідчать нам сповна.
Втішають,
ваблять, надихають,
Тому „Свободу" скрізь читають.
В Америці і в Україні,
В Австралії і Арґентині.
Японії, Перу, Китаї,
В Европі часу теж не гають.
Найдовший міст до України
Ти збудувала в час руїни.
Борола гострим палким словом
Державу вільну калинову.
Для українського народу
Щоб дарував Господь свободу.
Ти не була рабом, плебеєм.
Вітаю щиро з ювілеєм!

Федір Швець,
Розвіл, Каліфорнія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Кароліна-Мотря Яремко, доня Мотрі та д-ра Юрія Яремків з Стокгольму, Швеція — нова членка 47-го Відділу УНС. Свою внучку забезпечили баба Марта та дідо д-р Ігор Федоріви.

Андру-Теодор Апонте, син Донни та Даріо Апонтів з Ансонія, Конектикат — новий член 414-го Відділу УНС. Свого внука забезпечили бабуся та дідусь Чабали.

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ ЧИКАҐО

відбудуться

в суботу, 25 жовтня 2008 р., о год. 11-ій ранку
в Українському Культурному Центрі
2247 W. Chicago Avenue, Chicago, IL 60622

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени Управи Окружного комітету, конвенційні делеґати, та по два делеґати наступних відділів:

17, 22, 114, 125, 131, 139, 220, 221, 259, 379, 399, 423, 452, 472

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Рома Лісович – касир УНСоюзу
Богдан Кукуруза – радний УНСоюзу
д-р Мирон Куропась – почесний член Головного Уряду

За управу Округи:

Стефко Куропась – голова **Андрій Скиба** – секретар
Богдан Кукуруза – касир

НА ТЕМИ ДНЯ

Пити „Столі“ чи виливати?

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – Читаю недавно стрічку української інформаційної аґенції, нащадка тієї, яку для Гетьмана Павла Скоропадського створив сам Дмитро Донцов у 1918 році: „Київ, 12 серпня. (Укрінформ). Українська республіканська партія „Собор“, що входить у бльок „Наша Україна-Народна самооборона“, закликає бойкотувати товари з Росії в усьому світі на знак протесту проти військової операції Москви на Кавказі… “.

Бойкот російських товарів: скільки асоціяцій в цьому реченні! Пригадується 1980 рік – це відразу після совєтського вторгнення в Афганістан. Захід не міг не зареаґувати на це. Серед іншого, Президент Джімі Картер скасував участь американських спортовців в московській Олімпіяді і цим дуже вразив совєтське керівництво, бо росіяни хотіли показатись перед світом; так само, як цього року – китайці.

Дж. Картер також скасував пляни відкрити американський консулят в Києві. Переговори в цій справі тягнулись чимало років. Кремль не виявляв великої охоти відкрити американське дипломатичне представництво в Києві, пропонував Ленінґрад.

Невідкриття консуляту в Києві, де вже працювала підготувальна група, було болючим для українців по обидва боки залізної заслони, але мало кому у світі не спалося з цієї причини. Та й деякі наші діяспорні провідники були задоволені, що не вийшло з консулятом. Вони хотіли амбасаду в Києві або нічого. Консульські представництва діють як підрядники амбасад в різних частинах країн та в колоніях суверенних держав.

Гучніші були інші протести проти дій СРСР в Афганістані: деякі американські бармени знімали з своїх полиць російську „Столічную” водку й іноді виливали пляшки „Столі” в канали, в той час, як оператори й фотографи все це знімали для своїх засобів масової інформації.

Бойкот „Столічної” водки напевно більше турбував великих американських торгівців. (Таки водки, бо горілкою для мене є львівська „Pearl” або „Житомирська”, або коричнева „Запорізька”, ну і горілка з перцем, вироблена в різних горілчаних фабриках України. А „Столічная” – водка.)

Торгівля „Столі“ в Америці була одним з досягнень поїздки Президента Ричарда Ніксона до Москви 1972 року. У президентській делеґації був його друг і великий капіталіст Доналд Кендал, президент корпорації „Пепсіко“ (виробника напою „Пепсі-кола”).

Під час відвідин Москви Д. Кендал дістав угоду експортувати до Союзу „Пепсі-колу,” за умов, що „Пепсіко“ продасть в Америці погоджену кількість пляшок „Столічної”. В анналах американського підприємництва зафіксовано, що Д. Кендал перший ввіз „Пепсіколу” до Радянського Союзу. Конкурентного напою „Кока-кола“ –принаймні леґального – тоді ще не було. Але „Кока-кола“ була в Польщі і польські залізничники добре заробляли, продаючи по пляші з свого запасу: чим далі від Варшави, тим дорожче.

У 1970-их роках я чув у Варшаві, що за одну пляшку „Кока-коли” польський залізничник брав п’ять долярів у Москві, і попит був. А після 1972 року „Пепсі-колу” в Союзі продавали леґально. Знову ж в Америці експерти з маркетінґу Д. Кендала виконували пляни розповсюдження російської водки. Доки Р. Ніксон урядував в Білому Домі, Д. Кендал ще й був співголовою Торговельної й економічної ради США-СРСР. „Столічная” ставала модною серед софістикованих користувачів спиртного, але на заклик бойкотувати її за окупацію Афганістану чимало з них перестало пити „Столі”.

До речі, недавно власник крамниці з алкоголями у Вашінґтоні попередив пресу і вилляв пляшку російської водки на асфальт перед крамницею, пояснюючи журналістам. що протестує проти російської окупації Грузії.

А А. Матвієнко закликає українців бойкотувати російські вироби з тієї ж причини. Мушу зізнатись, що А. Матвієнка як українського політика дуже шаную; мав можливість зустрічатись з ним і балакати на політичні теми. Правда, у 1999 році на нього сердився. Це тоді, коли на другий тур президентських виборів залишились кандидатами Леонід Кучма і Петро Симоненко. А. Матвієнко аґітував за те, щоб виборці на своїх бюлетенях зазначали, що голосують проти одного і другого. (В Україні виборці мають таку можливість.) А. Матвієнко тоді був активний в акції „Україна без Кучми“.

Наслідком такого кроку було б обрання комуніста П. Симоненка президентом України, бо комуністи й інші ліві голосували б за нього, а некомуністи не голосували б ні за кого. Згодом політологи доводили, що саме це й було ціллю передвиборної кампанії Л. Кучми: щоб вибір залишився між ним і комуністом. Л.Кучма переміг.

Іронія асоціяцій в тому, що до бойкоту Москви тепер закликає колишній перший секретар Центрального комітету Комуністичної спілки молоді України і колишній член Центрального комітету Комуністичної партії України. Нечуване явище 20 років тому!

А. Матвієнко народився 1953 року у місті Бершадь на Вінничині, і коли йому було 24 роки, пішов на комсомольську роботу, насамперед в Бершадському райкомі. Але до того він закінчив Львівський сільсько-господарський інститут як інженер механік. А це, до речі, вища школа, де раніше, за Польщі, студентом був Степан Бандера. Тепер, мені казали львів’яни, в кампусі інституту стоїть пам’ятник С. Бандері!

В одній з біографій А. Матвієнка я читав, що він навчався відмінно і був претендентом на Ленінську стипендію, „але не отримав її через те, що виступив з різкою критикою комітету комсомолу інституту“, згодом він стане першим комсомольцем України, і студентські комсомольські комітети перед ним будуть падати.

В самостійній Україні А. Матвієнко був ґубернатором рідної Вінницької области і активістом Народно-Демократичної партії (НДП) – себто партії Президента Кучми.

Згодом Л. Кучма вдруге виграв вибори, а А. Матвієнко створив Українську республіканську партію „Собор”. І одержав від Української Православної Церкви Київського патріярхату Орден св. Архистратига Божого Михаїла. Далі він пішов у Верховну Раду, був головою Ради міністрів Криму в 2005 році, а тепер знову в парляменті, в бльоці Юлії Тимошенко. І протестує проти військових дій Росії.

Завдяки американській технології, яка поширилась на весь колишній Союз, бойкотувати російські вироби легко: як і в Америці, усі вироби мають штрих код („bar codes”), які цифрово ідентифікують даний виріб. Перші дві цифри штрихкоду ідентифікують країну виробу. В Інтернеті вже були вказівки щодо цього. Наприклад: „Цифра 46 на початку числа під штрих-кодом товару означає, що товар зроблений в імперській Росії. Купуючи це, ви підтримуєте російську армію. Зараз свідомі українці відмовляються купувати російські товари“. (Це, до речі, переклад. Вказівка-заклик, на київському сайті „Спротив”, писана російською!)

Отож коли Ви свідомий українець, що ж бойкотуватимете: цукерки, соки, сигарки, горілку з перцем і медом? Росіяни все це воліють від українського виробника, навіть майонез.

Українці мали б бойкотувати газ, на якому штрих-коду і так немає. Могли б менше його купувати в Росії і таким чином „не підтримувати російської армії“. В середині 1970-их років, коли арабські країни обмежували продаж нафти Сполученим Штатам, американці почали консервувати енерґоносії, застосовували енерґію з альтернативних джерел і, так би мовити, почали говорити арабам – пийте свою нафту. І арабська нафта швидко повернулася на американський ринок.

А Україна, як відразу після самостійности, так і тепер, одна з найбільш витратних країн світу в галузі енергії. За 17 років самостійности не запровадила серйозних методів збереження енерґії і не розвинула нових джерел енерґії.

Можна перестати купувати пиво з Санкт-Петербурґу чи морозивопломбір з цифрою 46 під штрихкодом. Але навіть свідомі українці не відмовляться від газу взимку. Знову ж нафта з Каспію так і не тече в Україну, а якби й текла, Україна все ще не збудувала нафтопереробних заводів (рафінерій), які цю “легку” нафту могли б переробляти на бензину. 17 років – і все на тому ж місці!

Тим часом аґенція Укрінформ також інформує, що в першій половині 2008 року торгівля України з Росією зросла на 33 відсотки в порівнянні з таким періодом торік! Машинобудування, хемічні вироби, металюргія допомагають збільшити товарообмін.

Боюсь, що бойкот А. Матвієнка не вдасться, хіба що вже свідомі українці взялись за збереження енерґії і шукають нові джерела її.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У 60-ліття куреня „Перші Стежі"

КЕРГОНКСОН Ню-Йорк. – На Союзівці відбулося відзначення 60-ліття куреня „Перші Стежі". 20-21 вересня з'їхалися 54 пластунки з різних міст Америки й Канади, щоб підсумувати свою працю і вшанувати засновниць, з яких були на Союзівці Ірина Алиськевич-Григорович, Ірина Бандера-Чайківська, Наталка-Білозор Коропецька, Оксана Бризгун-Соколик, Оля Гладишевська-Савчук, Володимира (Очка) Дереш-Шипайло, Стефа Перецька-Король, Неоніля (Неля) Мерена-Сохан, Терешка Шарко-Бень, Марія (Уся) Слиж-Фішер.

Програму святкувань підготувала членка „Перших Стеж" Софійка Геврик з допомогою Наталки Соневицької. Про історію куренів розповідали таблиці з світлинами, на столах було виставлено хроніки від 1947 року. Усі учасники дістали „Літопис племени „Перші Стежі" (підготувала Н. Соневицька з допомогою багатьох членок). Мокі Ходновська-Кокоріс зробила мистецьке оформлення і відзнаку святкування.

Крім нарад (звітів і пляну праці), тому що Пласт стоїть перед своїм століттям, відбувся круглий стіл на тему „Пласт вчора, сьогодні і завтра", з участю Слави Рубель, Т. Бень і Юлі Шишки. В дискусії над цією темою брали участь не тільки „Перші Стежі", але і курінь пластунів „Бурлаки", який там же також відзначав своє 60- ліття.

В суботу була святкова вечеря, на яку прибули також Постійний Представник до ООН Юрій Сергеєв з дружиною, президент УНСоюзу Стефан Качарай, Любомир Зєлик (від кредитівки „Самопоміч"), і пластові друзі: Начальний Пластун Любомир Романків, представники куренів „Верховинки", „Червона Калина", „Бурлаки", „Ті, що Греблі Рвуть", „Чорноморські Хвилі" та Пластової станиці Нюарку. Багато інших куренів прислали писемні привіти. Всі вони звертали увагу на велику виховну і культурну працю „Перших Стеж".

Відзначення 60-ліття „Перших Стеж" пройшло у специфічно пластовій атмосфері, що було зокрема дуже видимим під час святкової вечері яку розпочала членка „Перших Стеж" С. Геврик, а програмою проводила Н. Соневицька. Важливою точкою програми був монтаж-фільм, побудований зі світлин, звукових записів пісень і пояснень про історію і 60 років праці різних поколінь „Перших Стеж". Марійка Гельбіґ з великим хистом вела веселу частину програми, до якої входив пластовий спів, під акомпаніямент ґітар Богданки Волянської і Адріяни Гельбіґ та фортепіяну М. Гельбіґ. Традиційно вже присутні подивляли дружні пародії Олі Михайлів.

Хто такі „Перші Стежі"?

Після виховного етапу до 18-го року життя, пластову працю дорослих членів (виховників і провідників) звичайно можна поділити на виховну, громадську і

(Закінчення на стор. 11)

„Перші Стежі" на Союзівці на святкуванні свого 60-ліття.

У 60-ліття...

(Закінчення зі стор. 10)

працю для України. „Перші Стежі" розпочали такий шлях, коли група восьми студенток з кількох переселенчих таборів у Німеччині вирішила співпрацювати і 1948 року об'єдналися в одну групу, до якої почали вступати й інші. Від тих перших років курінь (а від 1953 року уже два курені – плем'я) організує виховні і вишкільні табори, мандрівні і лещетарські табори, вишколи виховників і табори для зацікавлених українською культурою. Від ведення перших таборів 1948 року до сьогодні – „Перші Стежі" організували і провели понад 125 таборів (і подібних заходів) в Німеччині, США, Канаді, а від 1991 року і в Україні. Стежі підготували і вели вісім таборів для новацтва, 35 виховних таборів для юнацтва, 16 мандрівних (гірських), 16 лещетарських та 18 різних пластових вишколів, програм, святкувань.

Крім цих традиційних видів пластування, „Перші Стежі" вводили нові: табори „Стежки культури" (15 було в Америці й Европі, у тому числі п'ять в Україні), 27 таборів „Пташат" для передшкілля.

Відколи Пласт відновлено в Україні, деякі дорослі пластунки з різних міст України стали членками „Перших Стеж" і ведуть виховну працю, часто у співпраці зі „Стежами" з Америки.

Праця „Перших Стеж" у Пласті

Для Пласту виховні та спеціялізаційні табори є засобом виховання характеру молоді і підготуванням до практичного і громадського життя. Тому така велика увага на такі програми. Крім характеру – важливо виховати впевнену українську ідентичність в усіх країнах, куди доля закинула українців.

Тому „Перші Стежі" працювали (очевидно, на громадських засадах) як виховниці новацтва і юнацтва, брали на себе обов'язки станичних, членів краєвих проводів Канади й Америки (наприклад, краєві комендантки пластунок в обох країнах), а пізніше й голови Пластового проводу в Україні, члени світового Пластового проводу (Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави), і також очолювали Пласт (ГПБ) у цілому світі. Як членки ГПБ – „Перші Стежі" підготовляли і очолювали два пластові ідеологічні конґреси (всі крім однієї сесії III і IV конґресів).

„Перші Стежі" також організували різні засоби, щоб придбати фонди на видавання книжок наших поетів – Василя Барки „Вершник Неба" чи Наталі Забілої „Хатинка на ялинці" (яку видано з фонду покійної членки „Перших Стеж" Оксани Панасюк-Комановської і, згідно з її волею, розповсюджено по східній Україні). Видали також антологію юнацької творчости („Контрасти", 1972), збірник ігор для юнацтва; видавали або фондували різні потрібні виховні матеріяли (Юрія Старосольського „Велика Гра"); редагували і видавали пластові журнали („До Висот", і 22 роки видавали журнал для виховників „В дорогу з юнацтвом").

З фонду ім. Орисі Гриців-Ковч, „Перші Стежі" вже кілька років дають стипендії на пластові табори дітям нових еміґрантів з України.

Праця „Перших Стеж" у громаді і в професійному житті

Пов'язано з виховною пластовою працею з молоддю (Пласт вимагає від дітей вчащання до школи українознавства), членки „Перших Стеж" також завзято працювали і як учителі і директори шкіл українознавства, організували такі школи і вели їх десятиліттями. Також очолювали Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, Світову Координаційну Виховну Раду і Світову Конференцію Українських Молодечих Організацій у Світовому Конґресі Українців, і виконують важливі обов'язки у проводі Союзу Українок Америки.

Кілька членок також є в групі українських жінок, що співпрацюють з ООН у різних культурних і харитативних програмах. Деякі ініціювали окремі харитативні акції і довгими роками ведуть їх. Крім того, від 1950-их років „Перші Стежі" щорічно самі складають пожертви на фонд „Доброго діла" – і з нього дають допомоги школам, сиротам, дають на видання потрібних книжок.

Членки „Перших Стеж" мають різні професії – від адвокатів, археологів до професорів. У громаді часто професійно співпрацюють з колеґами над різними спільними проєктами, пов'язаними з українською тематикою. „Перші Стежі" видали інформативну ілюстровану книжечку з інструкціями про „Сучасне українське весілля в Північній Америці" (1995, 1999).

Це вже стало традицією, що у різних містах, де є більша група українців, „Перші Стежі" організовують мистецькі виставки для наших мистців (з Америки, Канади, України чи й інших країн); таких виставок зорганізували понад 50 для 72 мистців.

Це роблено не тільки задля підтримки української культури і творчости даних мистців, але також щоб показати ці твори молоді. Крім того, заробіток з продажу картин використовували на інші проєкти – як допомога дисистентам.

Виховна праця, як і праця для громади – це насправді праця для України. Перед відновленням Незалежности України, багато членок „Перших Стеж" присвячували свій час справі допомоги дисидентам.

У своїх професійних зайняттях „Перші Стежі" часто пов'язують різні проєкти з Україною: від конференцій до наукових праць і видань. Темами бувають українська мова, література, музика, археологія, медицина, виховання молоді.

За деякі види такої праці часто надходить подяка з України. Так деякі пластунки особисто дістали державні відзначення від Президента України, від голови Верховної Ради, від Посольства України в США, від президента Києво-Могилянської академії чи Львівського Національного університету ім. Івана Франка.

Всі ці цеглинки нашої праці – це праця для нашої молоді і для України.

„Перші Стежі"

У Палатайні закладено новий Український центр

Молебень відслужили Владика Ричард-Стефан Семенюк, о. Михайло Кузьма, о. Андрій Плішка.

Володимир Кусик

ПАЛАТАЙН, Ілиной. – Неділя, 21 вересня, обдарувала урочисту церемонію відкриття будови Українського центру в Палатайні сонячною погодою. Ініціятором будови став актив осередку Спілки української молоді ім. полковника Дмитра Вітовського. Новий Український центр прийде на зміну купленій в 1968 році хатинці, відтак в 1974 році заміненій на двоповерховий будинок.

Новий центр відповідатиме вимогам часу та діяльности, яка ведеться в осередку у виховних роях, в „Школі українознавства", в Школі українського народного танцю „Іскра". Український центр, є також осідком Відділів Організації оборони чотирьох свобід України (ООЧСУ) і Об'єднання жінок ООЧСУ. Після закінчення будови тут буде нове, просторе бюро філії кредитівки „Самопоміч" – довголітнього і щедрого фундатора діяльности цього осередку.

Організатори будови старанно все завчасу приготували. Престіл для Молебня, крісла в тіні дерев для гостей, на сцені напис: „Шануймо минуле, будуймо майбутнє!" – клич, під яким осередок починає будову і з яким 1 листопада відзначатиме своє 40-ліття.

Ведуча Оля Сорока розпочала програму вступним словом, представила почесних гостей, а їх було 20. Хорунжі-сумівці вивісили американський і український прапори, відтак був Молебень і освячення землі під перебудову, що їх відслужив Владика Ричард-Стефан Семенюк в сослуженні з парохом місцевої Української греко-католицької церкви Непорочного Зачаття о. Михайлом Кузьмою та о. Андрієм Плішкою.

О. Сорока порушила тему клича дня, коли в 1968 році нечисленна група сміливців заклала тут основи організованого українського громадського життя, особливо осередку СУМ та Школи українознавства при ньому, згадала про велику допомогу, яку осередок отримував на свою діяльність від кредитівки „Самопоміч", банку „Певність" і Фундації „Спадщина".

З привітами, словами признан-

(Закінчення на стор. 16)

Ведуча програми Оля Сорока.

Учасники закладання Українського центру під час освячення землі під перебудову центру (зліва): Діяна Федай, Петро Вруський, Ірина Ценглевич – директор Школи українознавства, Христя Верес, Оля Федай, Калина Васюнець – керівник Школи танців „Іскра", Мирон Васюнець – голова комітету, Ганнуся Чичула.

ООН та інші...

(Закінчення зі стор. 5)

новітньої дипломатії України за роки незалежності.

Після відновлення незалежности розпочався новий етап участи України і в міжнародних організаціях. У вересні 1991 року, уперше за 45 років членства в ООН, українська делеґація взяла участь у Ґенеральній Асамблеї ООН, керуючись виключно національними інтересами нашої держави.

Серед конкретних надбань слід згадати досить непросте укладання базових політичних договорів з сусідніми країнами, зокрема з Росією та Румунією, міжнародно-правове оформлення державного кордону України, а також такі досягнення, як підписання Угоди про партнерство і співробітництво з Европейським союзом та Хартії про особливе партнерство з НАТО, встановлення взаємин стратегічного партнерства з США та Польщею, успішний розвиток взаємовигідних стосунків з багатьма країнами світу, вступ до Світової організації торгівлі тощо. Перелік досягнень, а також нереалізованих можливостей можна було б продовжити.

Долі України та Організації Об'єднаних Націй нерозривно пов'язані.

Саме тому не випадковий інтерес з боку Організації Об'єднаних Націй до подій у внутрішньополітичному житті України. З самого початку президентської кампанії у 2004 році тема українських виборів стала однією з найбільш обговорюваних у кулуарному спілкуванні ООНівського дипломатичного корпусу. Під час загострення кампанії, яке відбулося після другого туру голосування, Генеральний секретар ООН зробив низку виважених і конструктивних заяв щодо необхідности пошуку політичного вирішення ситуації. Більше того, у цей період я мав декілька особистих зустрічей з Кофі Ананом, на його прохання, та інформував його про події в Україні, як кажуть, з перших рук.

А те, що на інавґурацію новообраного Президента України Віктора Ющенка був відряджений Спеціяльний представник Генсекретаря, його заступник з політичних питань Данило Тюрк, до речі, нині Президент Словенії, взагалі є безпрецендентною подією. Як правило, на таких церемоніях ООН представляє резидент-координатор програм Організації в країні чи реґіоні. Але, беручи до уваги винятковість і значимість – для всього світу! – демократичних процесів, що відбулися в Україні, Генеральний секретар особисто прийняв рішення про таке „порушення протоколу".

У рамках співробітництва нашої держави з Програмою розвитку ООН на напрямах подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, боротьби з ВІЛ/СНІД, захисту навколишнього середовища та деяких інших до кінця 2008 року передбачені асиґнування з боку ООН у розмірі 25 млн. дол. США. Участь України у миротворчій діяльності ООН є темою окремої розмови, однак, якщо говорити про цифри, то лише з 2000 року державний бюджет України одержав понад 250 млн. дол. „миротворчих" грошей.

Коли ж 1993 року тодішня Верховна Рада Російської Федерації ухвалила одіозну постанову щодо Севастополя, Рада Безпеки ООН рішуче заявила про однозначну й повну підтримку суверенітету і цілісности України, що допомогло стримати „гарячі голови".

Тому наша держава завжди виступала й виступатиме за зміцнення ролі ООН, оскільки вбачає в ній єдиний багатосторонній механізм, спроможний забезпечити дотримання принципів міжнародного права. Рада Безпеки ООН на сьогодні залишається чи не єдиним ґарантом нашої незалежності. А участь України в ООН є пріоритетним напрямком зовнішньополітичної діяльности нашої держави.

Говорячи про ООН, не можу не згадати ще одну акцію ґрандіозного маштабу. У 2003 році, вперше в історії, Генеральна Асамблея схвалила як офіційний документ ООН Спільну Заяву, присвячену 70-ій річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні. Генеральна Асамблея визнала Голодомор трагедією, спричиненою діями сталінського тоталітарного режиму та засудила акти та політику, які призвели до масового голоду. Понад 60 держав-членів, включаючи США, Канаду, Ізраїль, Росію, Єгипет, всіх членів ЕС, підтримали цей документ, причому жодна країна не виступила проти. Нині ситуація з цього питання в ООН зовсім інша.

Вихідним пунктом зовнішньої політики України є незмінність курсу на европейську та евроатлантичну інтеґрацію. Тому „европейський вибір" чи „повернення до Европи" – є абсолютно справедливим. Цим треба пишатися, всіляко підтримувати чи реалізовувати.

За роки незалежности Україна проторувала чималий шлях до реалізації своєї стратегічної мети, визначеної ще 1993 року у постанові Верховної Ради „Про основні засади зовнішньої політики України" – це набуття членства в Европейському союзі.

Пріоритетне завдання сьогодні – підготування нової посиленої угоди між Україною і ЕС, яка має закласти юридичну основу розвитку наших взаємин на наступні 10 років. Існуюча нині Угода про партнерство і співробітництво, укладена ще 1994 року, вже не відповідає сучасним реаліям і потенціялові нашої співпраці. Найважливішим елементом нової угоди має бути закріплення в її тексті чіткої перспективи членства України в ЕС.

Очікується, що держави-члени ЕС візьмуть до уваги реалії сучасного розвитку України та ЕС і погодяться на укладання угоди у форматі асоціяції. Де-факто, наші відносини з більшости напрямків (вреґулювання реґіональних конфліктів, енерґетика, транспорт) вже вийшли на рівень асоціяції. Більше того, – створення всебічної зони вільної торгівлі означатиме економічну інтеґрацію України до внутрішнього ринку ЕС.

Дуже важливо, щоб переваги від реалізації нової угоди мали не лише політичне значення, але й були відчутні для пересічних громадян України. У цьому контексті такі положення нової угоди, як курс на запровадження безвізового режиму, соціяльний захист наших заробітчан, запобігання дискримінації українських кампаній на внутрішньому ринку ЕС, та справедлива конкуренція, повинні мати не лише теоретичне звучання.

Водночас треба зазначити, що останні події внутрішньополітичного життя України, м'якго кажучи, не сприяють реалізації наших европейських амбіцій.

Внутрішня нестабільність України, реґулярні політичні кризи, посилення суперництва між гілками влади не сприяють просуванню і на іншому евроатлантичному напрямку, на шляху до НАТО.

Проте, завершуючи в Києві турне трьома державами пострадянського простору – Азербайджаном, Грузією і Україною, віце-президент США Ричард Чейні зазначив: „Союзники на саміті в Бухаресті заявили: Україна буде членом НАТО. Ця заява залишається і сьогодні в силі". Р. Чейні нагадав також, що Україна – єдина держава, яка не є членом НАТО, але бере участь у всіх місіях альянсу „від Афганістану до Косово". Візита Р. Чейні стала гучним сиґналом солідарности США з Азербайджаном, Грузією та Україною щодо їхньої територіяльної цілісности та незалежности.

У зв'язку з подіями на Кавказі деякі політологи зазначають, що відмова затвердити Плян дій щодо членства в НАТО (ПДЧ) для Грузії і України у квітні ц. р. фактично розв'язала руки Москві, яка відчула, що може вільно діяти задля досягнення своїх цілей і здійснила аґресію проти Грузії.

І сьогодні Москва продовжує заявляти, що НАТО розширюється всупереч інтересам Росії. Однак, НАТО – це не примусова організація, ніхто не примушував нові країни вступати до НАТО, це цілком незалежне рішення урядів цих країн. Росію дратує те, що НАТО певним чином убезпечує ці держави від імперських зазіхань Москви. Не Росія має захищатися від НАТО, а навпаки, НАТО захищає своїх членів від експансії Росії. Отже, Росія протистоїть Альянсу не тому, що це „аґресивна організація", а тому, що НАТО перешкоджає, заважає експансії, поширенню впливу самої Росії.

Що нам робити у цих умовах? Однозначної відповіді на це питання я не маю. Думаю, треба бути розумнішими за них, не піддаватися на провокації, закінчити внутрішні чвари, в яких, до речі, відчувається рука Москви, ще тісніше співпрацювати з західніми країнами, зокрема з европейськими. На жаль, Европа все більше демонструє свою відмінність від США та залежність від Москви, зокрема від російських енерґоносіїв. Навіть на останній зустрічі у Брюселі 1 вересня лунали заклики европейців „не дратувати" Москву, не забувати, що Вашінґтон далеко, а Москва поруч.

Оцінюючи стан українсько-російських державних стосунків, можемо лише констатувати – за 17 років незалежности вони знаходяться у найгіршому стані. Це відбувається не з вини України. Більше того, я б додав, що ситуація виглядає досить небезпечною.

Проте, на порядку денному наших взаємин залишається не тільки початок переговорів про виведення з Севастополя Чорноморської фльоти, але й розмежування Озівського та Чорного морів та Керченської протоки та подовження терміну дії Великого договору про дружбу і співробітництво, завершення міжнародно-правового оформлення спільного кордону, створення прозорої системи міжнародних комерційних стосунків у сфері постачання та збуту газу. У зв'язку з останнім актуальними залишаються питання пошуку альтернативних джерел енергії: використання наших власних копалин тощо.

З нашим іншим стратегічним партнером, США, рівень співробітництва – чи не найвищий за останні роки. У 2005 році відбулася перша офіційна візита Президента В. Ющенка до США, американці скасували дискримінаційну поправку Джексона-Веника, визнали Україну державою з ринковою економікою. З 1996 року між нашими країнами існують взаємини стратегічного партнерства. Лише цього року відбулися дві візити в Україну на найвищому рівні: Президента і віце-президента США, численні візити урядових делеґацій та представників підприємництва; продовжує зростати обсяг двосторонньої торгівлі, який сягнув 2.5 млрд. дол.

Вашінґтон підтримує демократичні реформи в Україні, всіляко сприяє просуванню нашої держави по шляху до евроатлантичної інтеґрації. Такий стан, скоріше за все, не зміниться у зв'язку з зміною невдовзі американської Адміністрації.

19 жовтня: відзначення 50-річчя української бібліотеки у Філядельфії

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Пенсильванія. – У Філядельфії завершується підготування до відзначення 50-річчя Української бібліотеки. Святкова імпреза відбудеться у неділю, 19 жовтня, о 3-ій год., в Українському освітньо-культурному центрі в Дженкінтавні.

У програмі – відкриття виставки з нагоди 50-річчя бібліотеки, імпреза „Свято книжки" з участю учнів та вчителів Школи українознавства і працівників бібліотеки, а також виступ почесного гостя – д-ра Сергія Плохія, професора катедри української історії ім. Михайла Грушевського у Гарвардському університеті. Проф. С. Плохій вперше виступатиме у філядельфійській громаді. Тема його доповіді – „Україна в Европі". Він є автором низки важливих праць з історії України і керівник гарвардського проєкту дослідження Голодомору.

Під час імпрези плянується вшанувати засновників та меценатів-будівничих бібліотеки. Опісля відбудеться перекуска, оглядини виставки та розмови з почесним гостем та членами Ради української бібліотеки.

Своїм заснуванням у 1958 році Філядельфійська українська бібліотека зобов'язана 10-му пластовому куреню „Чортополохи". Спершу вона діяла як бібліотека пластової станиці, опісля – як бібліотека Пласту і „Рідної школи". За цей час бібліотека виросла і розширила свої послуги завдяки ініціятиві та відданості членів пластового куреня „Чортополохи". У 1992 році Українська бібліотека стала одніею з наріжних програм Українського освітньо-культурного центру.

Додаткову інформацію про імпрезу 19 жовтня і про те, як допомогти бібліотеці у її праці, можна одержати телефоном (215) 663-8572 (під час годин праці бібліотеки: у вівторок з 11-ої до 2-ої год., у четвер з 11-ої до 7-ої год. вечора і в суботу з 9-ої до 3-ої год.). Адреса бібліотеки: Ukrainian Library, 700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046.

Читальня Української бібліотеки у Філядельфії.

Роман Процик

У Палатайні...

(Закінчення зі стор. 14)

ня і побажаннями виступили посадник Палатайну Ріта Мюлінс, штатовий сенатор Мет Мерфі, виконуючий обов'язки Генерального консула України Кирило Калита, сумівка Христя Верещак – член Крайової управи СУМ д-р Михайло Кос – президент Ради директорів кредитівки „Самопоміч", котрий сказав, що ця установа дає ґрент в сумі 300 тис. дол. на будівельний фонд. Від Фундації „Спадщина" д-р Юліян Куляс вже раніше задеклярував на цю ціль 100 тис. дол., а цим разом розповів про те, якими обставинам осередок завдячує фінансовій допомозі від штату Ілиной в сумі 240 тис. дол. на Школу українознавства.

Організатори програми подбали про 16 будівельних шоломів, в яких гості довершили офіційне перегортання першої лопати землі. Відтак слідувала спільна молитва усіх присутніх „Боже Великий, Творче Всесильний" та легка перекуска – останній раз в залі „старого" Українського центру.

В естетично видрукованій програмі був поданий список почесних гостей, програма дня, інформація про будову і про те, що парафія Непорочного Зачаття щонеділі матиме в Центрі кляси релігії.

В програмі був поданий склад президії управи осередку (голова д-р Мирон Васюнець, він же голова будівельного комітету), комітетів – будівельного, фінансового та збірки фондів.

Архітектором будови є Йосиф Мицик, технічним консультантом – Володимир Братків.

Учасники конференції „Українська діяспора – джерело позитивного образу України у світі“ у Стемфорді.

Міжнародна...

(Продовження зі стор. 1)

Лопух (Ню-Йорк). Проведені ним дослідження на основі анкетування, яке здійснила „Нова українська хвиля“ у різних містах та штатах США через свої осередки й відділи, дали підставу стверджувати, що однією з основних мотивацій для міґрації були не тільки матеріяльні потреби, а й здійснення своїх професійних можливостей та творчого потенціялу.

Доповідь д-ра Аскольда Лозинського, як він сам сказав на початку виступу, була побудована на аналізі спостережень та власного багатого досвіду, здобутого у тісній співпраці з громадами українців в різних країнах світу, як президента Світового Конґресу Українців протягом двох каденцій. Блискучий оратор, цікавий доповідач, д-р А. Лозинський всесторонньо висвітлив тему „Інтеґрація еміґрантів нової хвилі в суспільне життя країн поселення: проблеми та шляхи збереження національної самоідентичности“, назвавши цю хвилю „живою кров’ю“, яка оновлює життя діяспори у різних аспектах суспільного життя.

Глибоке враження залишили доповіді на економічну тематику. Цікавим було поєднання наукової точки зору, яку представив кандидат економічних наук, професор Гемленського університету (Мінесота) Микола Меґец у доповіді „Аналіза ризику прямих чужоземних інвестицій в економіку України“, і практичного досвіду інвестування у започаткування та розвиток власного підприємства в Україні, яким поділилася Анна Кисіль, підприємець та голова „Четвертої хвилі“ в Канаді, висвітливши тему „Інвестиції в економіку України та державна політика сприяння. Напрямки співпраці між діяспорою та Україною“.

Важливу різнобічну аналізу того, як через англомовні та російськомовні засоби масової інформації формується образ України для світової спільноти, зробила кандидат філологічних наук Надія Банчик (Каліфорнія).

Друга половина робочого дня 20 вересня була побудована у формі круглого столу, на якому виступили член-кореспондент Академії педагогічних наук України д-р Лариса Коваль, яка говорила про розвиток професійних українсько-американських зв’язків у діяльності Міжнародної культурно-освітньої асоціяції, яку вона очолює.

Леся Лесик, редактор та засновник газети „Віче“ (Чикаґо), наголосила на важливості розвитку українських засобів масової інформації, як голосу діяспори та одного з найпотужніших засобів згуртування задля збереження себе у чужому інформаційно-культурному просторі. Її тема виступу була: „Українські друковані видання у США: дійсність та перспективи“.

Д-р Вікторія Курченко, науковий працівник Українського Інституту Америки, представила тему „Українська діяспора в Америці: наукова і громадська діяльність“, у якій торкнулася питання збереження архівів та їх дослідження для відтворення історії діяспори та її духовних і культурних надбань.

Про особливості розвитку українського шкільництва у діяспорі на сучасному етапі говорив д-р Юрій Гаєцький, який представляв Шкільну раду Українського Конґресового Комітету Америки, Ню-Йорк.

(Закінчення на стор. 20)

Звернення Міжнародної науково-практичної конференції до Президента України Віктора Ющенка

Ми, учасники Міжнародної науково-практичної конференції „Українська діяспора – джерело позитивного образу України у світі“, яка відбулась у Стемфорді, Конектикат, з участю представників молоді діяспори США, Канади та Італії, звертаємось до Вас, пане Президенте, з пропозиціями щодо співпраці між діяспорою та органами державної влади України задля добра нашого народу і нашої Батьківщини.

Конференція констатувала, що значна частина еміґрантів, які виїхали за кордон уже після визнання України незалежною державою, щоб реалізувати свій професійний потенціял чи через неможливість утримувати сім’ю, відчувають себе свідомими її громадянами і докладають чимало зусиль для позитивного впливу на економічні та політичні процеси державотворення та утвердження об’єктивної думки про Україну у світі (активна підтримка Помаранчевої революції, естафета „Запали свічку пам’яті“, численні фінансові та політичні проєкти тощо).

Ми хочемо запевнити Вас, пане Президенте, що за кордоном Україна має великий творчий, духовний та культурний потенціял в особі спеціялістів–професіоналів, які здобули досвід, знання і готові віддати його на службу Україні, повернувшись на рідні землі чи бути її голосом, залишаючись у діяспорі. Для більш повного використання цього потенціялу вважаємо, що з боку української держави слід зробити наступні кроки:

1. Подбати про захист прав громадян України, які працюють за кордоном, надавши їм статус трудових еміґрантів.

2. Ініціювати укладення міждержавних договорів щодо леґалізації громадян України, які працюють на користь тих держав, у яких проживають, та на користь України, для якої вони є фінансовими донорами.

3. Спростити продовження терміну дії пашпортів громадянам України, які перебувають на нелеґальному становищі у країнах їхньої праці, і таким чином відновити їхнє конституційне право брати участь у виборах до вищого законодавчого органу України та у виборах Президента.

4. Відновити конституційне право громадянина України, який працює за кордоном бути обраним до вищих та місцевих органів влади.

5. Задля збереження українського генофонду та української ідентичности в нових країнах проживання прийняти школи українознавства в діяспорі в мережу шкільної системи України, забезпечивши їх програмами та підручниками, затвердженими Академією Наук України, надавши педагогам всі професійні права та пільги, якими користуються їх колеги в Україні.

6. Для зміцнення позицій діяспори та залучення її до державотворчих процесів також важливо:

а) Підтримати професійні громадські організації та захистити права фахівців, які проживають за кордоном, з визнанням їх наукового ступеня, стажу, досвіду роботи у професійних установах та організаціях.

б) Створити закордонні інформаційні центри, які збирали б об’єктивну інформацію щодо України і постачали її до засобів масової інформації в країнах проживання еміґрантів.

в) Створити при дипломатичних представництвах України ради фахівців з юридичних, інформаційних, соціяльних і культурних питань.

г) Забезпечити законодавчу базу сприянню припливу закордонних інвестицій згідно з національними інтересами держави; створення цивілізованого ринку в Україні; введення тіньового сектору економіки у правове поле.

7. Побороти бюрократизм у діяльності українських закордонних консульських установ з метою покращення обслуговування громадян.

Мирослава Роздольська,
голова Асоціяції „Нова українська хвиля“
Анна Кисіль,
голова Канадської „Четвертої хвилі“
Тетяна Кузик,
голова Координаційної центральної ради українських організацій в Італії
20-21 вересня 2008 року

Борис Тарасюк...

(Продовження зі стор. 3)

тат волевиявлення народу. Вперше в історії відновленої української держави виникла демократична коаліція, демократична більшість, яка посідає ту ж позицію, що й Президент. Але, на жаль, знайшлися сили, які нам заважали, і які врешті-решт призвели до розвалу цієї коаліції.

На мою думку, єдиною можливістю не допустити сьогодні антидержавницьких дій всередині нашої країни – це створити коаліцію у складі Бльоку Юлії Тимошенко, „Нашої України – Народної самооборони" та Бльоку Володимира Литвина.

– Як можна розуміти звинувачення з боку Секретаріяту Президента, що лунали останнім часом на адресу прем'єр-міністра Ю. Тимошенко?

– Я вважаю, що взаємні звинувачення, які ми чули від Президента та прем'єра, з одного боку, Секретаріяту Президента та Уряду – з другого, нічого позитивного не додають нікому. Це ті чвари, котрі сіють невпевненість та тривогу як серед суспільства, так і за кордоном, знижуючи авторитет нашої держави у світі.

На мою думку, обов'язок Президента та прем'єр-міністра полягає у забезпеченні злагодженої праці обох команд.

– І все-таки хто більше відповідальний за ситуацію що склалася?

– На мій погляд, коаліцію розвалили не 2 вересня, а ще тоді, коли вона не була формально створена. В оточені Президента були і є люди, котрі все робили, аби не допустити утворення коаліції демократичних сил, і створити коаліцію з Партією Реґіонів. І на жаль, їхні зусилля привели до такого результату, який ми маємо сьогодні. Це моя відповідь на запитання „хто винен".

– Як Ви ставитеся до проєкту бюджету України на 2009 рік?

– Можу сказати, що новий бюджет складено з позитивними тенденціями щодо соціяльних програм і щодо економічного розвитку.

Проте неґативним є те, що він в значній мірі залежить від того, якою буде ціна на газ для України в наступному році. Якщо ціна не буде суттєво підвищена, то соціяльні витрати є відповідними. Але якщо ціна на газ таки буде високою, тоді необхідно буде переглядати соціяльний пакет, адже за умов високої ціни витрати будуть високими занадто.

– Наскільки відповідає дійсності опінія про неґативне наставлення українців до НАТО, і якщо так, то чим воно зумовлене? Які в цій ситуації шанси України на членство в Північно-атлантичному альянсі? Що взагалі сприяє, а що перешкоджає цьому процесові?

– Сьогодні внутрішньополітична ситуація не сприяє позитивному образові України, а відтак не додає арґументів прихильникам України, які підтримують надання нам ПДЧ (Плян дій щодо членства в НАТО).

В той же час, ми повинні розуміти, що, окрім нашої відповідальности за приєднання до ПДЧ, є ще проблема відсутності консенсусу всередині альянсу щодо запрошення України до ПДЧ.

Сьогодні потрібно працювати за двома напрямками в цьому руслі – по-перше, працювати над тим, щоб утворився цей консенсус щодо бачення приєднання України до ПДЧ в самому альянсі, і по-друге – забезпечити всередині країни виконання тих положень, що стосуються НАТО і були закріплені в умовах створення демократичної коаліції.

А здійснення цих завдань можливе лише за умов збереження коаліції. Іншого шляху немає. Адже за умови утворення коаліції БЮТ і Партії Реґіонів відбудеться припинення нинішнього зовнішньополітичного курсу на інтеґрацію в ЕС та НАТО. Саме Партія Реґіонів диктуватиме умови щодо зовнішніх цілей країни. А добре відомо, що принципи „реґіоналів" – антидержавні.

Отож і рішення, що прийматимуться коаліцією, будуть антидержавницькі, тобто спрямовані не лише проти НАТО, але і проти Української держави.

– У зв'язку з цим, яким Ви бачите майбутнє України?

– Україна має великий потенціял. Якщо брати до уваги всі ті ресурси, якими володіє Україна, то проблем з розвитком в нас немає бути. Адже Україна є найбільшою країною в Европі, ми маємо унікальні природні ресурси та надзвичайно важливе геостратегічне розташування на европейському континенті, в Україні знаходиться географічний центр Европи, через Україну проходять головні транспортні маґістралі.

Крім того, в України є надзвичайний науковий потенціял, наша держава володіє високими технологіями подвійного використання, зокрема ракетобудування, авіобудування, кораблебудування тощо. Але постає питання ефективности використання цього потенціялу. А для цього потрібно, по-перше, аби нарешті українська влада почала працювати на інтереси України, а не сусідніх держав. По-друге, потрібно почати виконувати обіцянки, дані народові. Час навести лад та припинити розкрадання держави.

– Які Ваші власні пляни на майбутнє?

– На сьогодні в мене є три сфери діяльности. Перша і найважливіша – це моя праця на посаді голови партії „Народний Рух України". Це виборна посада, і для мене велика честь, що вже вдруге мої однопартійці виказали мені таку довіру, обравши головою партії.

Друга сфера – це моя парляментська діяльність на посаді голови Комітету Верховної Ради України з питань европейської інтеґрації. Комітет забезпечує адаптацію українського законодавства до законодавства Европейського союзу, дає оцінку відповідності законопроєктів міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері европейської інтеґрації.

На громадських засадах я працюю ще в неурядовій організації – Інституті евроатлантичного співробітництва. Це незалежна громадська дослідницька організація, діяльність якої спрямована на евроатлантичну інтеґрацію України шляхом аналізування, вироблення рекомендацій та прогнозів у галузі міжнародних взаємин в цілому та зовнішньої політики зокрема.

Довгий шлях до рідної мами

Микола (Новомир) Підлісний

(Продовження. Початок в ч. 40)

Працювали ми шість днів на тиждень. Я потрапив до майстра, який збивав скриньки для упакування якихось військових виробів. Мій майстер у неділю запрошував мене до себе додому для праці на своєму полі. Для мене це було великою радістю – хоч раз на тиждень щось людського з'їсти.

Минув рік нашого перебування на примусовій праці. Ми нагадали нашим працедавцям про обіцянку однорічної праці. Відповідь була неґативною. То ми вирішили не вийти на працю. Начальство покликало ґестапівців, які кийками вигнали нас на роботу. Тоді я задумав втікати до рідного села.

Побував на станції, дізнався, коли сюди прибуває поїзд. Однієї неділі доїхав до станції трамваєм, купив квиток без труднощів, бо відстань була меншою, ніж 100 км, то документів не треба було показувати. Але напів дороги увійшли до вагона ґестапівці перевіряти документи. Я й завмер. На моє щастя, я сидів поміж старенькими пасажирами. Ґестапо перевірило їхні документи і на мене не звернуло уваги, може, подумали, що я є їхній син, бо виглядав дуже малим і молодим, та й ще був в шапці члена „Гітлерюґенд".

Приїхавши до Корбаху, я розшукав табір, в якому були „остарбайтери", а серед них Уляна Царик та ще кілька петровецьких дівчат. Зустріч була радісною, з плачем. Уляна з подругами назбирали між собою десь до ста марок. На станції купив квиток і без пригод доїхав до Франкфурту, тільки цим разом стояв в коридорі і уважав на ґестапо.

На другий день вийшов на працю як завжди. Розповів своєму майстрові, де був учора. Він не міг мені повірити. Як я міг сам, без грошей, таку далеку дорогу подолати за один день.

Почав я готуватися до втечі. Приготував маленьку торбу з деякими речами та кілька шматочків хліба. Придбав мапу Німеччини, на якій проклав собі маршрут до польського кордону. Після дводенної виснажливої дороги, минувши Берлін, дістався до Франкфурту-на Одері. З Берліну до Варшави курсували швидкі поїзди. На станції було багато люду. Серед них і я непомітно ввійшов до вагону.

Коли поїзд зупинився, я подумав, що це уже в Польщі. Визирнув у вікно і побачив напис німецькою мовою – Швибус. Це було маленьке німецьке село біля польського кордону. До вагону увійшли ґестапівці. Я заховався в туалеті. Через кілька хвилин стукають у двері. Виходу мені не було. Просто з поїзда потрапив до тюрми в Швибусі. Це було влітку 1943 року. Вночі я чув несамовиті крики, когось допитували і знущалися. Я вирішив сказати правду: нас привезли в Німеччину минулого року і пообіцяли, що через рік відправлять додому, але цього не сталося, то я вирішив вернутися сам. Може, тому мене і не били.

Недалеко від містечка був карний табір Братс. Більшість в'язнів була з України. Табір був серед поля, обведений високим колючим дротом. За дротами були високі вежі, на яких сиділи охоронці з автоматами. Перших чотири тижні до праці не брали. Вишиковували на дворі. Тоді командували бігти у грязюці і раз-за-разом – ляж та встань!

Під осінь водили групами копати буряки, то ми там наїдалися, ще й до табору брали. Якось приїхав до табору з недалекого села якийсь фармер. Йому потрібно було до помочі на фармі робітника. Комендант викликав одного хлопця з Дніпропетровщини. Він дуже слабо розумів німецьку мову, то покликали мене за перекладача. У нього запитали, чи хотів би працювати на фармі. Він відповів, що хотів би повернутися назад до фабрики, звідки утік. Тоді запитали у мене, чи я хотів би працювати на фармі. Я погодився.

Працюючи на фармі, почав думати про втечу. Була весна 1944 року. Фронт зі сходу наближався до кордонів райху. Але на схід я боявся, бо якщо потраплю знову в руки ґестапо, то мене не помилують. Якраз союзники висадились в Нормандії. Вирішив утікати на захід, з надією дістатися до Франції. Купив квиток спершу до Франкфурту-на Одері, а пізніше – до Берліну.

Подорож до Берліна відбулася без пригод. В Берліні я мав надію розшукати мого односельчанина Василя Білоуса. Знайшов табір, але мені сказали, що німці його розстріляли за участь в підпільній організації. Треба було швидко втікати, щоб не потрапити в лапи ґестапо. Розпитав, де є залізнична станція, щоб добратися до Каселю. Поїзд був переповнений людьми, то подорож до Каселю обійшлась без пригод. Але в наступному поїзді до Марбурґу я задрімав. Мене заарештували і посадили в тюрму.

В цій тюрмі хоч і не били, але голодом морили. Лягали спати голодні і вставали голодні. Вночі пригадувалось ще гірше голодування 1932-1933 років, коли люди вмирали з голоду, а ми з братом, маючи по шість років, ходили в поле рвати щавель. Ми вижили завдяки тітці Явдосі і її чоловікові Никонові, який працював на спиртовому заводі, то їм давали хліба та крупів. З ними ми пережили голод.

Наближався кінець війни. З нашої групи, коли ми працювали в лісі, двоє задумали втікати. Вони відбилися від групи і заховалися. Коли охорона зауважила, що двох бракує, то викликала військо. Їх половили, привели до місця праці і наказали тюремникам їх бити. Сумно було дивитися на таке видовище. Після цієї страшної події я знайшов собі напарника. Ним став Анатолій з Курської области.

Він був старший за мене, бо уже служив у війську і був полонений. В кінці жовтня 1944 року ми поскидали дерев'яні колодки і побігли лісом, щоб вискочити в інший густий ліс через поле. Ішли полями, лісами, обминаючи села. Спали в фармерських клунях. Харчувалися тим, що крали.

В Німеччині багато наших земляків працювали на фармах. Деякі з них жили в гуртожитках по 10-15 осіб. Ось в одному з таких гуртожитків ми перебували тиждень часу, набиралися сили.

Продовження в наступному числі

Міжнародна...

(Закінчення зі стор. 17)

Цікавим досвідом співпраці українських громадських організацій з релігійними та державними інституціями в Італії поділилася Татяна Кузик, голова Координаційної центральної ради українських організацій в Італії, депутат міської ради Риму, дорадник голови міста з етнічних питань.

Частиною конференції були бенкет та виступ співачок Алли Курильців (Чикаґо) і Ольги Яловенко (Дітройт), які виконали твори українських клясиків, приємно вразивши присутніх прекрасними голосами.

Підприємець зі Стемфорду, заступник голови „Нової української хвилі" Григорій Кулінський доповнив концертну програму естрадними українськими піснями, серед яких торкнула серця присутніх пісня про долю еміґрантів.

Продовжила мистецьку частину конференції виставка картин талановитого художника-сюрреаліста Костянтина Чеховського (Чикаґо) під назвою „Рівень відносности. Істина з усіх боків оточена її відсутністю", яка відбулася 21 вересня в Українському музеї у Стемфорді. Спеціяльно для цієї виставки художник створив дві картини „Рівень відносности" та „Нова хвиля", глибока символіка яких передає тематику конференції.

Другого дня, у неділю, після Літургії у семінарійній каплиці Колеґії св. Василія Великого, на якій були присутні учасники конференції, відбувся круглий стіл, тему якому задав виступ Єпископа Стемфордського Павла Хомницького „Церква, як центр згуртування українців за кордоном".

Дискусія з цієї теми була дуже жвавою. Окрім місійного значення Церкви, на якому наголошував Владика Павло, учасники конференції досить гостро ставили питання про збереження її національної сутности та ролі духовних провідників у згуртуванні українців за кордоном, зокрема новоприбулих. Владиці довелося вислухати критику, чому у такій конференції, на яку прибули люди з усіх кінців Америки та з інших країн, не беруть участи священики з парафій.

„Найголовнішим висновком науково-практичної конференції, – сказала у своєму заключному слові М. Роздольська, – є те, що ми зробили досить серйозні кроки до згуртування інтелектуальних сил діяспори, творення команди професіоналів, які усвідомлюють ролю та потенційні можливості молодої діяспори у державотворчих процесах в час становлення України як держави, та як дієвого інструменту політичного, економічного та культурного впливу як у країнах свого проживання, так і в Україні".

Учасники конференції прийняли звернення до Президента України Віктора Ющенка, яке М. Роздольська мала нагоду вручити Президентові особисто під час його перебування у Ню-Йорку 23 вересня на зустрічі з представниками української діяспори.

Найближчим часом плянується видати збірник матеріялів конференції.

UNITED STATES POSTAL SERVICE®

Statement of Ownership, Management, and Circulation (All Periodicals Publications Except Requester Publications)

1. Publication Title	2. Publication Number	3. Filing Date
SVOBODA	5 3 0 _ 4 2 0	OCT 1, 2008

4. Issue Frequency	5. Number of Issues Published Annually	6. Annual Subscription Price
WEEKLY	52	$45.00/Members $55.00/Non-Members

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication *(Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®)*
SVOBODA
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Contact Person: WALTER HONCHARYK
Telephone *(Include area code)*: 973-292-9800

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher *(Not printer)*
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor *(Do not leave blank)*

Publisher *(Name and complete mailing address)*
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Editor *(Name and complete mailing address)*
ROMA HADZEWYCZ
SVOBODA
PO BOX 280 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY NJ 07054

Managing Editor *(Name and complete mailing address)*
(SAME AS ABOVE)

10. Owner *(Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)*

Full Name	Complete Mailing Address
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.	PO BOX 280 2200 ROUTE 10
	PARSIPPANY NJ 07054

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box → ☐ None

Full Name	Complete Mailing Address

12. Tax Status *(For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one)*
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes:
☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months
☐ Has Changed During Preceding 12 Months *(Publisher must submit explanation of change with this statement)*

PS Form **3526,** September 2007 *(Page 1 of 3 (Instructions Page 3))* PSN 7530-01-000-9931 **PRIVACY NOTICE:** See our privacy policy on www.usps.com

13. Publication Title	14. Issue Date for Circulation Data Below
SVOBODA	SEPTEMBER 26, 2008

15. Extent and Nature of Circulation		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies *(Net press run)*		6,000	6,000
b. Paid Circulation *(By Mail and Outside the Mail)*	(1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	4,508	4,508
	(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 *(Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)*	0	0
	(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	512	512
	(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g. First-Class Mail®)	12	12
c. Total Paid Distribution *(Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))*		5,032	5,032
d. Free or Nominal Rate Distribution *(By Mail and Outside the Mail)*	(1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies included on PS Form 3541	54	54
	(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	0	0
	(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g. First-Class Mail)	5	5
	(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail *(Carriers or other means)*	80	80
e. Total Free or Nominal Rate Distribution *(Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))*		139	139
f. Total Distribution *(Sum of 15c and 15e)*		5,171	5,171
g. Copies not Distributed *(See Instructions to Publishers #4 (page #3))*		829	829
h. Total *(Sum of 15f and g)*		6,000	6,000
i. Percent Paid *(15c divided by 15f times 100)*		97.31%	97.31%

16. Publication of Statement of Ownership
☒ If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed in the OCT 10, 2008 issue of this publication.
☐ Publication not required.

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner	Date
[signature] ADMINISTRATOR	OCTOBER 1, 2008

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

PS Form **3526,** September 2007 *(Page 2 of 3)*

СПОРТ

ФУТБОЛ

В Лізі чемпіонів – нічия і поразка

30 вересня в другій грі Ліґи чемпіонів Европи команда „Динамо“ (Київ) відстояла свої ворота в грі проти „Фенербахче“. Правда, і забити ґоль динамівцям не вдалося: гра завершилася нічиєю – 0:0. „Динамо“ зуміло перервати трирічну переможну серію турецького клюбу на своєму полі. Наступна гра „Динамо“ з командою „Порту“ відбудеться 21 жовтня.

1 жовтня відбули змагання 2-ої тури групового кола Ліґи чемпіонів між донецьким „Шахтарем“ і каталонською „Барсельоною“. Кілька хвилин не вистачило українському клюбові для чергової перемоги в Лізі чемпіонів. Рахунок – 1:2 на користь еспанців. Наступна гра „Шахтаря“ проти „Спортинґу“ відбудеться 4 листопада.

* * *

2 жовтня у відбіркових змаганнях за Чашу УЕФА харківська команда „Металіст” розгромила турецький „Бешикташ“ з рахунком 4:.

* * *

Турнір за Чашу УЕФА в наступному сезоні змінить назву на „Европейську ліґу”. В змаганнях візьмуть участь 160 клюбів з 53 країн-членів УЕФА. Учасники групового етапу будуть визначені в чотирьох кваліфікаційних колах. Далі буде 12 груп по чотири команди. Дві кращі команди кожної групи вийдуть до 1/16 турніру, де до них приєднаються восім клюбів, які посіли треті місця на груповому етапі Ліґи чемпіонів.

* * *

6 жовтня в швайцарському місті Ньоні відбулося жеребкування стикових змагань Евро-2009. За право виступити у фінальній стадії чемпіонату серед жінок збірна України зустрінеться з національною командою Словенії.

Перші матчі відбудуться 25-26 жовтня, а відповіді – 29-30 жовтня.

Переможці стикових поєдинків разом з господарями турніру фінками, а також переможцями відбіркових груп – збірними Англії, Данії, Норвеґії, Франції і Німеччини 18 листопада у Гельсінкі візьмуть участь в жеребкуванні фінальної стадії турніру.

Евро-2009 відбудеться 23 серпня-10 вересня 2009 року. Турнір завершиться в столиці Фінляндії.

Вістки з УСВТ „Чорноморська Січ“

Успішні виступи дружини з копаного м'яча

„Чорноморська Січ“ – „Нюарк Енфорсерс“	*– 2:0*
„Чорноморська Січ“ – „Панамеріка спортінґ“	*– 0:0*
„Чорноморська Січ“ – „Шефілд кру СК“	*– 5:4*

Перша дружина копаного м'яча „Ч. Січі“, бронзовий медаліст Української діяспорної олімпіяди, почала свій новий сезон 12 вересня в чемпіонаті Центральної дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґи“. У грі на виїзді з клюбом „Нюарк Енфорсерс“ вона здобула перемогу з рахунком 2:0. „Січовики“ виявилися добре підготовленими до нового сезону. Протягом повних 90 хвилин вони міцно тримали ініціятиву в грі, в якій справно працювали усі ланки дружини – воротар, лінії нападу і захисту. Переможні ґолі здобув Данило Левицький, який таким чином зберіг репутацію провідного снайпера дружини.

21 вересня дружина у себе на площі Керсі в Юніоні, Ню-Джерзі, приймала минулорічного переможця Центральної дивізії – клюб „Панамеріка спортінґ“, в складі якого виступають колишні професійні футболісти з Південної Америки. У змаганнях суперники створили ряд критичних моментів, що їх ліквідували воротарі і захисники. Наприкінці зустрічі Д. Левицький закінчив гарну акцію Тараса Оконела і Миколи Куцини сильним ударом в напрямі воріт гостей, але воротар суперників зумів зупинити м'яч. Остаточно зустріч закінчилася нічиєю – 0:0.

27 вересня „січовики“ провели треті з черги змагання нового сезону, цим разом на виїзді у Вейні, Ню-Джерзі, з місцевим клюбом „Шефілд кру“. Зустріч пройшла під легким дощем, поле було слизьке, що ускладнювало гру і не дозволило застосувати звичні технічні комбінації. Одначе, українські футболісти тримали ініціятиву, завдяки якій Т. Оконел, який повернувся до складу дружини, відкрив для „Ч. Січі“ рахунок – 1:0, Д. Левицький подвоїв його – 2:0. Перед перервою господарі зуміли знизити вислід до 2:1, але після перерви чергові ґолі здобули Т. Оконел (2) і Д. Левицький. Господарі в свою чергу здобули три ґолі, але перемогу з рахунком 5:4 здобула дружина „Ч. Січі“.

Склад „Ч. Січі“ в цих трьох змаганнях: Мак Доналд (воротар), Андрій Панас, Андрій Кудрик, Марко Витвицький, Лорент Делявак, Марко Гординський, М. Куцина, Д. Левицький, Т. Оконел, Гриць Сергіїв, Степан Колодій, Андрій Мандзій, Християн Пардо. Провідники дружини – Микола Гординський, Г. Сергіїв, тренери – А. Панас, Антон Данес.

Омелян Твардовський

У сороковий день відходу св. п. Олексія Шевченка

ВАШІНҐТОН. – 21 вересня, з ініціятиви Осипа Зінкевича, директора Міжнародного благодійного фонду „Смолоскип“, з допомогою Сестрицтва св. Ольги при Українській православній церкві св. Андрія, вшановано відхід у вічність св. п. Олексія Шевченка. Панахиду відслужив настоятель собору о. Володимир Штеляк, співав хор катедри св. Андрія.

У залі відбувся поминальний обід, який приготували паніматка Марта і Сестрицтво під керівництвом Соні Кравець, а солодке приготували друзі покійного. Ярослава Французенко прибрала залю, на сцені був портрет О. Шевченка, прикрашений рушником з України, горіли свічі. Ведучою була Оля Матула, яка представила життя і діяльність св. п. О. Шевченка – активного церковного і громадського діяча та представника „Смолоскипу“ в США.

Покійний був активним у Братстві при Церкві-пам'ятнику в Савт-Бавнд-Бруці, Ню-Джерзі, підтримав будову собору св. Андрія у Вашінґтоні, брав участь у його освяченні. У Савт-Бавнд-Бруці він був директором Школи українознавства, учителем української мови та історії. Він багато часу присвячував праці з молоддю у школі і в Організації української демократичної молоді (ОДУМ), виховав своїх дітей Андрія і Олю активними в церкві і в громаді. Як скарбник „Смолоскипу“, передавав допомогу сиротинцям, школам і церквам від Сестрицтва.

О. Зінкевич розповів про свою понад 50-літню дружбу і співпрацю з О. Шевченком, якого зустрів відразу після Другої світової війни і допоміг йому порадами, спрямував до школи, яку покійний закінчив у Берхтесґадені.

У залі були його товаришки з школи. Ще юнаком О. Шевченко захоплювався українською історією і літературою, прозрів національно. Зустрівшись з Іваном Багряним, запалився його ідеями, став активним прихильником Української демократичної революційної партії.

У літературній діяльності мав псевдо „Лесь Вишневий“. Друкував свої вірші і оповідання у виданнях „Смолоскипу“. Відомі його оповідання „В Різдвяну ніч“ – про пережите в дитинстві знущання комуністів над українськими святощами, патріотичні вірші „Ми чуємо поклик“ і „На Аскольдовій могилі“, які Юля Ломацька зворушливо продеклямувала. Ці твори увійшли до нововиданої в „Смолоскипі“ книжки „Крути“ – збірки статтей у пам'ять героїв Крут (упорядники О. і Надія Зінкевичі).

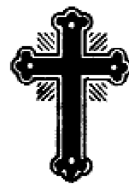
Петро Матула поділився спогадами про спільну працю з О. Шевченком у Комітеті побудови пам'ятника Митрополитові Василеві Липківському у Савт-Бавнд-Бруці. Я. Французенко розповіла про зустрічі з О. Шевченком в „Українському селі“ та в таборах ОДУМ на оселі „Київ“. Галина Петренко пригадала цікаві зустрічі з О. Шевченком. Філогоній Кравець продеклямував вірш Тараса Шевченка „Хустина“.

Як вірний син Полтавщини, О. Шевченко разом з дружиною Любою допомагав зібрати фонди на відбудову Собору Української Православної Церкви Київського патріярхату в Полтаві, для допомоги „Просвіті“, на щорічні „Петлюрівські читання“, видання доповідей, виголошених під час цих читань.

Зворушливо пройшла програма, присвячена життю і діяльності цієї світлої і доброї людини.

Вічна Йому пам'ять!

Оля Матула

У смутку повідомляємо, що 3 жовтня 2008 р.
відійшов на вічну ватру найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

СВ. П.

пл. сен. БОГДАН МИХАЙЛІВ

член загону „Червона Калина“, колишній кошовий, зв'язковий і виховник пластової станиці в Ню-Йорку, член О.Т.К. „Вовча Тропа“, довголітній голова Пластової Фундації в Ню-Йорку та голова Головної Управи Об'єднання Українців Америки.

Значну частину свого життя присвятив для добра Пласту, Пластової Фундації та громади.

У глибокому смутку залишив:
дружину – ОЛЬГУ з роду ГАРМАТІЙ-БУРИЙ
сина – д-ра ПЕТРА МИХАЙЛІВА з дружиною БЕЛИНДОЮ і донькою АЛЕКСОЮ-МАРІЄЮ
доньку – ОКСАНУ, RDH
кузинку – ЯРОСЛАВУ ҐУДЗЯК з синами о. д-ром БОРИСОМ ҐУДЗЯКОМ, ректором УКУ у Львові д-ром МАРКОМ ҐУДЗЯКОМ з родиною
кузинок – СТЕФАНІЮ і СТЕЛЮ ШИПУЛІВ
родини – ГАРМАТІЙ і ТОПОЛЬНИЦЬКИХ
та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійного, замість квітів, рідня просить складати пожертви на Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622

або на

Plast Foundation, Inc., 144 Second Ave., New York, NY 10003.

Plast Foundation, Inc.
144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003

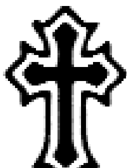
Пластова Фундація в Ню-Йорку зі смутком повідомляє, що 3 жовтня 2008 р. відійшов на Вічну Ватру довголітній голова Фундації

пл. сен. кер. БОГДАН МИХАЙЛІВ

ПАНАХИДА і прощання з Покійним відбудеться в п'ятницю, 10 жовтня в похоронному заведенні Петра Яреми, 7-ма вул. в Ню-Йорку о год. 7:30 веч. а похорон в суботу, 11 жовтня в год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню-Йорку на цвинтар св. Андрія Первозваного в South Bound Brook, NJ.

Ожалобленій Родині Покійного складаємо сердечні співчуття.

Загін „Червона Калина“
5-ий Курінь УПС і 23-ій Курінь УСП.

Ділимося сумною вісткою з усіма братчиками Загону та пластовими друзями, що в п'ятницю, 3 жовтня 2008 р. відійшов на Вічну Ватру наш БРАТЧИК

СВ. П.

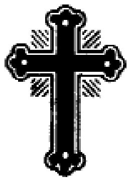
пл. сен. кер.

БОГДАН МИХАЙЛІВ

Дружині Ользі, синові Петрові та доні Оксані з родинами складаємо наші глибокі співчуття.

Старшина Загону „Червона Калина“

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю,
21 вересня 2008 р. відійшла у Божу вічність,
проживши 96 років

СВ. П.

МАРІЯ ОЛЕНСЬКА

з дому АҐРИС

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 25 вересня 2008 р. у похоронному заведенні Gray-Parker Funeral Home у Порт Джервис, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п’ятницю, 26 вересня в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися у глибокому смутку:

зять – ВОЛОДИМИР ПЕТРИШИН
ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні,
– ОЛЬГА і МИРОН ГНАТЕЙКИ
та близькі приятелі.

Вічна Її пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійної можна складати на
Український Музей – The Ukrainian Museum,
222E 6th St., New York, NY 10003;
Український Католицький Університет у Львові –
Ukrainian Catholic Education Foundation (UCEF),
c/o John F. Kurey, Esq., 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622-4828
або
Союз Українок Америки – UNWLA
203 Second Avenue, New York, NY 10003.

У смутку повідомляємо, що 25 вересня 2008 р.
відійшов у вічність проживши 88 років

СВ. П.

ПЕТРО ПРУС

7/11/1920 – 9/25/2008

Приїхав зі Львова до Америки в 1949 році. З п’яти років почав грати на скрипці. Вчився в Інституті Музики у Львові.

У Філядельфії працював учителем музики в клясі скрипки у „Settlement Music School“ і „Philadelphia Musical Academy“.
Музика була найбільшим захопленням його життя.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 24 серпня 2008 р. на 87 році трудолюбивого, родинного та громадського життя відійшов у Господню вічність наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО та ДІДУСЬ

св. п. інж. ЛЕВ БОДНАР

Нар. 11 липня 1921 р. в містечку Товсте, біля Заліщик на Тернопільщині.

Науку здобув зпершу в Інституті оо. Василіян в Бучачі, а опісля гімназію „Рідна Школа“ ім. Маркіяна Шашкевича в Чорткові, де здав велику матуру. Пізніше почав студії аґрономії при Львівській політехніці, які закінчив у Мюнхені після війни. Після закінчення гімназії, Покійний став членом ОУН.

Воєнні обставини змусили Його покинути рідну країну та родину і опинився Він у Відні, а потому в Мюнхені, де після закінчення війни він закінчив свої студії. В Мюнхені довший час працював у газеті „Українська Трибуна“, яка була речником Організації Українських Націоналістів.

В червні 1949 р. виїхав до Америки, до Чикаґо, до якого прибув якраз на день четвертого липня, коли ціла Америка відзначала день своєї незалежности. Одружився 24 вересня 1950 р. в Ню-Йорку з Богданною Стадник, яку запізнав під час побуту у Відні.

У Чикаґо від самого початку покійний Лев Боднар невтомно включився до громадського життя. У вересні 1949 р. за його ініціятивою зорганізовано другий Осередок Спілки Української Молоді в Америці, названо іменем Миколи Павлушкова, і Покійний був обраний першим головою цього Осередку. Цього самого року з однодумцями він також заложив всеукраїнську політичну організацію, яка є речником ОУН з назвою „Організації Оборони Чотирьох Свобод України“ в якій він кількакратно був головою. Протягом 30 років був містоголовою відділу Українського Конґресового Комітету Америки в Чикаґо, впродовж 13 років головою Батьківського комітету суботньої школи при парафії св. Йосифа.

Покійний Лев Боднар 10 років служив як член дирекції Українського Банку „Певність“, який по відході через пенсійний вік директорів націоналістичних поглядів, соромно для громади, було продано чужинцям і на користь малій горстці людей. Протягом 54 років покійний інж. Лев Боднар був секретарем 131 відділу Українського Народного Союзу, а тому, що доля Української Церкви була близькою його серця, він від довгих років був членом парафіяльної ради парафії свв. Володимира і Ольги.

Через шістнадцять років інж. Лев Боднар провадив радіогодину „Українська Вечірня Трибуна“, де він подавав новини із України та української діяспори, в українсько-націоналістичному дусі.

Покійний інж. Лев Боднар мав велике відкрите серце і любов до свого краю та родини. Це серце зупинилося у важливий для нього день, 24 серпня 2008 р., в день 17 річниці проголошення незалежности України.

Залишив у смутку:

дружину – БОГДАНУ
сина – д-ра БОГДАНА з дружиною ЛІЛЕЮ
та онуків – ЛЯРИСУ і ТАМАРУ
сина – д-ра МИРОНА з дружиною д-р АДРІЯНОЮ
та онуків – КАТРУСЮ, НАТАЛКУ і АЛЕКСАНДРА
дочку – д-р УЛЯНУ
сватів – ЛУКУ КОСТЕЛИНУ з МАРІЄЮ
свату – КАТЕРИНУ СТАХ
ближчу і дальшу родину ХИТРИХ та СТАДНИКІВ у США та Україні
всіх друзів, знайомих, близьких і рідних в США, Канаді і Україні.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода" ☐ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до опіки над старшою жінкою із замешканням, в Arkansas. Платня за домовленням.
Тел.: (713) 927-9791